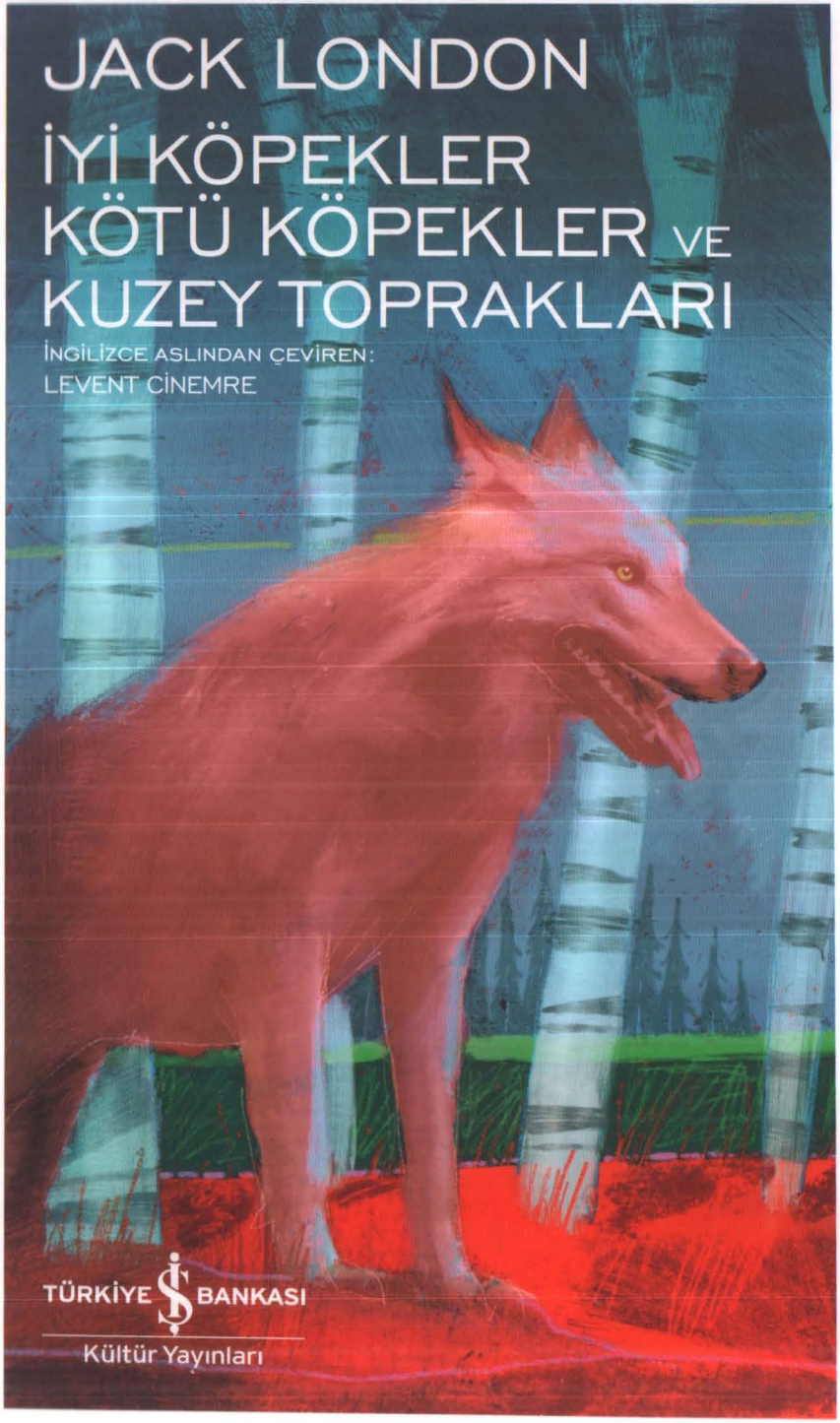
MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 199

JACK LONDON

İYİ KÖPEKLER KÖTÜ KÖPEKLER VE KUZEY TOPRAKLARI

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
LEVENT CİNEMRE

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

JACK LONDON ● İYİ KÖPEKLER KÖTÜ KÖPEKLER VE KUZEY TOPRAKLARI

199

JACK LONDON
İYİ KÖPEKLER
KÖTÜ KÖPEKLER VE KUZEY TOPRAKLARI

ÖZGÜN ADI
BROWN WOLF, THAT SPOT, BATARD

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2017
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
BARIŞ ZEREN

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
SERAN DEMİRAL

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM MAYIS 2022, İSTANBUL

ISBN 978-625-429-108-1

BASKI: DÖRTEL MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Zafer Mah. 147 Sokak 9-13A Esenyurt İstanbul
Tel. (0212) 565 11 66 Sertifika No: 40970

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden i in alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: LEVENT CİNEMRE

Ankara Anadolu Lisesi ve Mülkiye mezunu. Bankacılık ve finansman alanlarında çalıştıktan sonra on yıl kadar gazetecilik yaptı. Daha sonra yayın dünyasına geçti. Çeviriyi hayatının paralel evreni olarak görüp, tüm bu yıllar içinde Thomas Friedman'ın *Dünya Düzdür*, E.H. Carr'ın *Lenin'den Stalin'e Rus Devrimi* ve Jack London'ın başeseri *Martin Eden* da dahil olmak üzere birçok kitabı Türkçeleştirdi. Halen Jack London'ın bütün eserlerini dilimize kazandırma yolunda ağır adımlarla ilerliyor.

Modern
Klasikler
Dizisi - 199

Jack London

İyi Köpekler Kötü Köpekler ve Kuzey Toprakları

İngilizce aslından
çeviren: Levent Cinemre

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

Kahverengi Kurt 1
Ah O Benekli 23
Batard 37

Kahverengi Kurt

Çiyle nemlenmiş çimler yüzünden ayakkabılarının üstüne meslerini* geçirmek için geciken kadın evden çıktığında, kendini bekleyen kocasının, hayranlıkla badem ağacının patlamış tomurcuklarını incelediğini gördü. Meyve ağaçlarının etrafındaki uzun otların ötesine doğru bakındı.

"Kurt nerede?" diye sordu.

"Biraz önce buradaydı." Walt Irvine ağaçların tomurcuklanma mucizesinin metafiziğinden ve şiirinden koparak kendine gelip etrafa göz gezdirdi. "Son gördüğümde bir tavşanın peşinden koşuyordu."

Beraberce ağaçsız alandan geçip ormangülü makiliklerinden oluşan korunun içinden kasabaya inen yolu izlerken, "Kurt! Kurt! Gel buraya Kurt!" diye hayvanı çağırdı kadın.

Irvine iki küçük parmağını dudaklarının arasına sokup onun bu çabasına keskin bir ıslıkla destek verdi.

"Aman Tanrım! Ahenkli seslere ayarlı bir şair olarak, hem de diğer her şeyde incelikli davranırken ne kadar

---

Ayakkabıları dış etkenlerden korumayı amaçlayan ince deriden koruyucu yüz, şoson. (çevirmenin notu.)

da sevimsiz sesler çıkartabiliyorsun. Kulak zarım delindi. Çaldığın ıslık..."

"Orpheus'un* çıkardığı seslere benzer."

"Sokak çocuklarının çıkardığı seslere benzer diyecektim," diye sertçe sözünü bağladı kadın.

"Şiir insanı pratik olmaktan alıkoymaz ki... En azından *beni* alıkoymuyor. Pek kıymetli şiirlerini hiçbir dergiye satamayan o büyük dehalara benzemem, boş işlerle uğraşmam ben."[1]

Yapay bir abartıyla sözüne devam etti:

"Ayrıca damaltı sanatçısı veya salon bülbülü de değilimdir. Neden peki? Çünkü pratik adamımdır. Hadi şırıl şırıl akan şu derenin çeyrek millik kısmını saymayalım, doğru değişim değeri üzerinden çiçeklerle çevrili bir kır evine, dağda hoş bir çimenliğe, bir kızılçam korusuna, otuz yedi ağaçlık bir meyve bahçesine, bir uzun sıra böğürtlen, iki de kısa sıra çileğe dönüşmeyen şiirin işe yaramazlığını bulamazsın bende. Ben bir güzellik taciriyim, şarkı sözü satan ve karşılığında faydayı arayan bir al-verciyim sevgili Madge. Benim içimde bir şarkı doğar ve dergilerin editörleri sayesinde kızılçamlarımızın arasından esen batı rüzgârının hafif uğultusuna, suların yosunlu taşlar üzerindeki şırıltısına dönüşür. O sular ve ağaçlar da bana, başka bir şırıltıyla cevap verir; benimkinden farklı bir şarkıdır bu şırıltı ama aslında aynı şarkıdır, sadece mükemmelen dönüşmüştür."

"Bütün şarkı dönüştürmelerin o kadar başarılı mı bakalım!" diye güldü kadın.

"Olmayan bir tane söyle."

"Kasabanın en kötü süt ineğine dönüştürdüğün iki güzel şiir mesela."

Adam, "Güzel inekti..." diye lafa başladı.

Yunan mitolojisinde şarkılarıyla hayvanlara ve bitkilere sözünü dinleten bilge şair ve müzisyen. (ç.n.)

Madge, "İyi de süt vermedi," diye sözünü kesti.

"Ama kabul et, inek güzel *idi*, öyle değil mi?" diye ısrar etti adam.

Kadın, "İşte güzellikle faydanın ayrıldığı yer burası" cevabını verdi. "İşte de Kurt!"

Yamacı kaplamış sık makilerin altından gelen hışırtıların peşinden, yaklaşık on iki metre yukarıda, dimdik kaya duvarının kenarında bir kurdun başı ve omuzları belirdi. Güçlü ön pençeleriyle bir çakıl taşını yerinden oynattıktan sonra dikilmiş kulakları ve dikkatli bakışlarıyla o taşın kadınla adamın ayaklarına değene kadar yuvarlanışını izledi. Sonra da bakışlarını onlara çevirip ağzını açarak güldü.

Adam bir yandan, kadın bir yandan, "Güzel Kurt!" ve "Sevgili Kurt!" diye seslendiler köpeğe.

Bu sesleri duymasıyla birlikte hayvanın kulakları geri yattı; başı, sanki görünmez bir el tarafından okşanıyormuş gibi sokulgan bir hale büründü.

Kurdun tekrar çalılıkların içine dalıp onların yoluna çıkacak şekilde ilerlemesini izlediler. Birkaç dakika içinde kat ettikleri dönemeçten sonra, eğimin daha az olduğu bir yerde, yumuşak topraktan ve çakıl taşlarından oluşan küçük bir çığla birlikte kayarak yanlarına ulaştı. Fazla sokulgan değildi. Adam tarafından kafasına hafifçe pışpış edilip kulaklarının etrafının bir kere ovuşturulmasının ve kadın tarafından uzunca okşanmasının ardından yol boyunca aşağı doğru inerlerken onların hayli önünde gidiyor, gerçek bir kurt gibi hiç çaba harcamadan, sanki yerin üstünde kayarak ilerliyordu.

Gövdesi, kürkü ve fırça kuyruğuyla dev bir orman kurduyken rengi ve üzerindeki beneklerse bunu yalanlayan bir görüntü oluşturuyordu. Orada yanılmaz bir şekilde köpek ortaya çıkıyordu. Hiçbir kurdun rengi böyle olmazdı. Kahverengiydi, koyu kahverengiydi, kızıl kah-

verengiydi, bir kahverengi cümbüşüydü. Sırt ve omuzlarındaki canlı kahverengi, yanlarda giderek soluklaşıyor, vücudunun alt kısımlarındaysa içindeki boz renk yüzünden kirli sarıya dönüyordu. Boğazıyla patilerinin beyazı ve gözlerinin üzerindeki ak benekler, ısrarlı ve izi silinmez kahverengi yüzünden kirli beyaz bir renk almışken, altın sarısı ve kahverengi karışımı gözleri, sanki iki topaz taşıydı.

Adam da kadın da köpeği çok seviyordu ve muhtemelen bunun nedeni, onun sevgisini kazanmanın önemli bir görev haline gelmesiydi. Hiçliğin içinden çıkıp gizemli biçimde dağdaki küçük kır evlerine ilk geldiğinde pek de kolay olmamıştı bu. Ayakları yara bere içinde ve açlıktan ölmek üzereyken burunlarının dibinde, pencerelerinin önünde bir tavşan avlamış, sonra böğürtlen çalılarının altındaki suya doğru sürünmüş, orada da uyumuştu. Walt Irvine davetsiz misafirlerine bakmak için yanına gittiğinde bu çabasına hırlamadan başka bir karşılık alamamış, arada sulh olsun diye koca bir kâse süt ve ekmek götürmek için Madge oraya uğradığında yine aynı hırlamayla karşılanmıştı.

Tüm iletişim çabalarını geri çevirerek, kendisine dokunmalarını reddederek, koca dişlerini gösterip tüylerini kabartmak suretiyle onları tehdit ederek hiçbir şekilde sokulgan bir köpek olmadığını ortaya koymuştu. Yine de orada kaldı, suyun başında uyuyup dinlendi; arada güvenli bir mesafe bırakmak suretiyle önüne konan yemekleri, yemek koyanlar geri çekildikten sonra yedi. Orada neden oyalandığının açıklaması, perişan haliydi; nitekim birkaç günlük geçici ikametten sonra kendini toparlayınca ortalıktan kayboldu.

Eğer Irvine tam da o sıralarda eyaletin kuzeyine çağrılmış olmasaydı, köpeğin hikâyesinin, kendisiyle karısının dahil olduğu kısmı bu şekilde sona erecekti. Kalifor-

niya-Oregon sınırına yakın bir bölgede trenle yolculuk etmekte olan Irvine tesadüfen pencereden dışarı baktığında, üç yüz kilometrelik yolun toz-toprağına bulanmış vaziyetiyle, yorgun ama yorulmaz haliyle, kahverengi ve kurt tarzıyla, at arabası yolu boyunca kayar gibi ilerleyen, sokulgan olmayan konuğunu gördü.

Irvine bir şairdi; bu demektir ki dürtülerinin peşinden koşan biriydi. Hemen sonraki istasyonda trenden indi, kasaptan bir parça et aldı ve yersiz yurtsuz avareyi kasabanın dışında yakaladı. Dönüş yolculuğu yük vagonunda yapıldı ve Kurt, dağ kulübesine ikinci kez işte bu şekilde geldi. Bir hafta boyunca boynuna ip bağlanıp hem adam hem de kadın tarafından bol bol sevildi. Yine de hayli ihtiyatlı bir sevişmeydi bu. Başka gezegenden gelmiş bir gezgin kadar uzak ve yabancıydı köpek, yumuşacık söylenen bütün sevgi sözlerine hırlayarak karşılık veriyordu. Ama asla havlamadı. Onlarla birlikte olduğu bütün o zaman içinde havladığı hiç duyulmadı.

Onu kazanmak bir mesele haline geldi. Irvine meseleleri halletmeyi severdi. Madeni bir levha yaptırıp üstüne "GLEN ELLEN, SONOMA İLÇESİ, KALİFORNİYA'DA YERLEŞİK WALT IRVINE'E İADE EDİNİZ" yazdırdı. Levhayı bir tasmaya perçinletip köpeğin boynuna astırdı. Sonra köpek salındı ve anında ortadan kayboldu. Ertesi gün Mendocino kasabasından bir telgraf geldi. Hayvan yirmi dört saat içinde kuzeye doğru yüz altmış kilometreden fazla mesafe almıştı ve yakalandığında yola devam ediyordu.

Wells Fargo nakliye şirketi tarafından geri getirildi, üç gün bağlı tutulup dördüncü gün salındı ve anında yok oldu. Bu kez yakalanıp iade edilmeden önce Oregon eyaletinin güneyine kadar gidebilmişti. Özgürlüğünü kazanır kazanmaz her zaman kaçıyordu ve her seferinde kuzeye kaçıyordu. Onu kuzeye doğru götüren bir takıntının

esiriydi. Hayvanı Kuzey Oregon'dan getirtmek için bir şiirinden kazandığı parayı harcayan Walt bu takıntıyı, eve dönme içgüdüsü olarak adlandırdı.

Kahverengi gezgin bir başka sefer yine yakalanıp ödemeli olarak iade edilmeden önce Kaliforniya'yı boylu boyunca geçmiş, Oregon'un tamamını ve Washington eyaletinin yarısını kat etmeyi başarmıştı. Yolculuklarında yaptığı hız olağanüstüydü. Beslenip dinlendikten sonra ipi çözüldüğü andan itibaren bütün gücünü hızla yolculuk etmeye ayırıyordu. Yolculuğunun ilk gününde iki yüz elli kilometreye kadar mesafe kat ettiği, sonra da yakalanana dek günde yüz altmış kilometre ortalama tutturduğu biliniyordu. Her seferinde geriye sıska, aç, vahşileşmiş bir halde dönüyor ve hep tazelenmiş, gücünü toparlamış olarak kaçıyor, ayrıca varoluşunun kimsenin anlayamadığı bir dürtüsüyle kuzeye doğru kaçmaktan asla vazgeçmiyordu.

Bir yıl boyunca sürekli boşuna kaçtıktan sonra kaçınılmaz olanı kabullenerek tavşan avlayıp suyun başında uyuduğu dağ kulübesinde kalmayı seçti. Gerçi bundan sonra bile adamla kadının ona dokunması için hayli zaman geçmesi gerekti. Bu son derece büyük bir zaferdi çünkü kendisine dokunmasına izin verilenler sadece onlardı. Mahremiyetini titizlikle koruduğu için eve gelen hiçbir misafir ona yanaşamadı. Herhangi bir yaklaşma çabası alt perdeden bir gurlamayla karşılanır, biraz fazla yaklaşmaya cüret eden çıkarsa dudaklar sıyrılıp koca köpek dişleri sergilenir ve gurlama, hırlamaya dönerdi; bu öylesine feci bir hırlamaydı ki, en cesur insanları nasıl dehşet içinde bırakırsa, sıradan köpek hırlamasını iyi bilen ama bir kurdun nasıl hırladığını asla görmemiş olan çiftçi köpeklerini de aynı şekilde yıldırırdı.

Öncesi yoktu Kurt'un. Hikayesi Walt ve Madge ile başlıyordu. Güneyden gelmişti ama yanından kaçtığı an-

laşılan eski sahibi hakkında en ufak bir ipucu bulamadılar. Bizimkilerin en yakın komşusu ve süt satıcısı Bayan Johnson, onun bir Klondike köpeği olduğunu ilan etti. Kardeşi o ırak memlekette donmuş toprağı kazıp altın çıkardığı için kadın konu hakkında kendini otorite sayıyordu.

Bizimkiler ona karşı çıkmadı. Kurt'un kulaklarının ucundan belliydi, bir zamanlar öyle feci donmuşlardı ki bir daha asla iyileşemeyeceklerdi. Ayrıca Kurt, gazete ve dergilerde basılan fotoğraflarda gördükleri Alaska köpeklerine benziyordu. Sık sık geçmişi hakkında tahminlerde bulunur ve konu üzerine duyup okuduklarından yola çıkarak onun Kuzey Topraklarındaki hayatını akıllarında canlandırmaya çalışırlardı. Kuzey Topraklarının hâlâ onu cezbettiğini biliyorlardı çünkü bazı geceler yumuşak yumuşak ağladığını duyuyorlardı; ayrıca kuzey rüzgârı esip havaya buz soğuğu getirdiğinde çok huzursuzlanır, Walt ile Madge'in uzun kurt uluması olduğunu bildiği kederli bir ağıta başlardı. Ama hiç havlamadı. Hiçbir şey, köpeklere has şekilde bağırmasını sağlayacak kadar kışkırtamadı onu.

Gönlünü kazanma dönemi sırasında köpeğin kime ait olduğu konusunda uzun uzun tartıştılar. Her ikisi de kendisine ait olduğunu iddia ediyor, köpeğin en ufak bağlılık ifadesini, iddialarını güçlendiren bir kanıt olarak ileri sürüyorlardı. Walt ilkin daha güçlü konumdaydı çünkü her şeyden önce erkekti. Kurt'un kadınlarla hiçbir tecrübesinin olmadığı besbelliydi. Kadınları anlamıyordu. Madge'in etekleri, asla kabul edemediği bir şeydi. Eteklerin hışırdaması, tüylerini kabartacak kadar kuşkulanmasına neden oluyor, hele rüzgârlı günlerde Madge'i yanına hiç yanaştırmıyordu.

Öte yandan Kurt'u besleyen Madge olduğu gibi mutfağı yöneten de oydu ve Kurt'un o kutsal alana girme

izni, sadece ve sadece onun bahşedebileceği bir lütuftu. Madge eteklerinin sakıncasını bu sayede giderebildi. Derken Walt özel bir çaba gösterip şiirlerini yazarken Kurt'un ayaklarının dibine yatması alışkanlığını başlattı ama bu kez de onu okşayıp severken işine ayırması gereken zamandan hayli kaybı oldu. Sonunda Walt kazandı; kendi doğallığını yaşayıp yönlendirilmemiş bir karara varması için Kurt'u rahat bırakarak enerjisini hakkıyla şiir dönüştürme işine harcasaydı, şırıl şırıl akan derenin bir miliyle kızılçamlar arasından esen batı rüzgârının en azından iki uğultusuna daha sahip olabileceklerini ileri süren Madge'e karşı kazandığı bu zafer, büyük olasılıkla erkek olması nedeniyleydi.

Yoldan aşağı kıvrıla kıvrıla inerlerken oluşan beş dakikalık sessizlikten sonra, "Şu trioletlerden* haber almanın tam sırası" dedi Walt. "Postanede bir çekimiz olduğuna eminim ve o çeki güzelim karabuğday ununa, bir galon akağaç şerbetine ve sana bir çift yeni mese dönüştürürüz."

"Bir de Bayan Johnson'ın güzel ineğinin güzel sütüne," diye ekledi Madge. "Biliyorsun, yarın ayın biri."

Önce istemsizce kaşlarını çatan Walt'ın yüzü sonra aydınlandı, eliyle göğüs cebine hafif bir şaplak indirdi.

"Hiç dert etme. Elimde gayet güzel bir yeni inek var, Kaliforniya'nın en iyi süt ineği."

"Onu ne zaman yazdın?" diye sordu kadın hevesle. Hemen sonra da sitem etti: "Hem de bana hiç göstermedin."

Walt, "Postaneye giderken, tam da bunun gibi bir yerde sana okumak için saklamıştım," diye cevap verirken elinin nazik hareketiyle üzerine oturulabilecek kuru bir kütüğü işaret etti.

---

13. yüzyıldan itibaren bilinen, asıl olarak kelime ve kafiye tekrarlarıyla mizahi dil oluşturmaya yönelik kısa bir şiir türü. (ç.n.)

Yoğun eğreltiotlarının arasından gelen küçücük bir akarsu, yosun tutmuş pütürlü bir taşın üzerinden akıp ayaklarının dibinden geçerek yolun karşı tarafına yöneliyordu. Vadiden çayırkuşlarının yumuşak şarkıları yükseliyor, bir güneşli bir gölgeli alanlara girip çıkan büyük kanatlı sarı kelebekler oradan oraya uçuşuyordu.

Aşağılardan gelen bir tıkırtı, Walt'ın şiirini okuduğu yumuşak sese karıştı. Ağır ağır yürüyen adımların arada sırada yerinden ettiği taşların sesi de bu ayak tıkırtısına katılıyordu. Walt okumasını bitirip onay için karısına baktığında yolun dönemecinde bir adam göründü. Terlemiş başında şapka yoktu. Bir elindeki mendille yüzünü kurularken diğer elinde yeni bir şapkayla boynundan çıkarmış olduğu rengi solmuş bir kolalı yakalık tutuyordu. Yapılı bir adamdı; kasları, acı verecek ölçüde sıkacak kadar yeni olan siyah renkli hazır giyim takımı patlatmak üzereymiş gibi görünüyordu.

"Hava da hayli sıcak," diye onu selamladı Walt. Taşrada herkesle eşit ilişki kurulabileceğine inanır, eline geçen hiçbir fırsatta bu düşüncesini uygulamayı kaçırmazdı

Adam durdu ve başıyla onayladı.

Mazeret belirtir gibi görünen bir nezaketle, "Sıcak havaya pek alışık değilimdir," dedi. "Daha çok sıfır dereceleri bilirim."

"Buralarda öyle havaları bulamazsınız," derken güldü Walt.

"Ya, öyle galiba" diye cevap verdi adam. "Gerçi ben burada soğuk hava aramıyorum. Kız kardeşimi bulmaya çalışıyorum. Belki oturduğu yeri bilirsiniz. İsmi Johnson'dır, Bayan William Johnson."

"Yoksa siz onun Klondike'taki kardeşi misiniz!" diye çığlık atarken Madge'in gözleri ilgiyle parlıyordu, "Hakkında çok şey duyduğumuz kardeş?"

"Evet hanfendi, benim," diye ölçülü bir tavırla cevap verdi adam. "Adım Miller, Skiff Miller. Ona bir sürpriz yapayım dediydim."

"O halde doğru yerdesiniz. Hiç olmazsa yaya yolunu bulmuşsunuz." Madge adama yolu tarif etmek için ayağa kalkıp parmağıyla birkaç yüz metre yukarıdaki derin vadiyi gösterdi. "Şu kurumuş kızılçamı görüyor musunuz? Onu geçince sağa dönen patikayı izleyin. Kardeşinizin evine giden kestirmedir. Gözden kaçırmanız mümkün değil."

"Anladım hanfendi, teşekkürler," dedi adam. Yanlarından ayrılmak için belli belirsiz bir çaba gösterdi ama uygunsuz biçimde oraya kök salmış gibi görünüyordu. Kendini unutmuş, hayranlıktan ağzı açık kalmış vaziyette kadını seyrediyor, giderek yükselip onu içine alan mahcubiyet denizinde debeleniyordu.

Madge, "Klondike hakkında anlatacaklarınızı duymak isteriz," dedi. "Kardeşinizdeyken bir gün uğrasak? Hatta daha iyisi bir gün bize yemeğe gelseniz?"

"Tabii hanfendi, teşekkürler," diye mırıldandı adam mekanik bir şekilde. Hemen sonra kendini toparlayıp ekledi: "Fazla kalmayacağım. Hemen kuzeye dönmem lazım. Bu akşamki trenle gidiyorum. Devletle aramda bir posta sözleşmesi var."

Madge'in hayıflanmasının ardından yanlarından ayrılmak üzere tekrar hamle etti ama boşuna. Gözlerini kadının yüzünden alamıyordu. Ona olan hayranlığı mahcubiyetini unutturmuş, kızarma ve kendini rahatsız hissetme sırası kadına geçmişti.

Tam da Walt'ın bir şey söyleyip bu rahatsız durumu ortadan kaldırmak için devreye girme zamanının geldiğine karar verdiği anda, çalıların içine dalıp oradan uzaklaşmış olan Kurt, kurtlara özgü koşusuyla görüntüye girdi.

Skiff Miller anında dalgın halinden sıyrılıverdi. Önündeki güzel kadını görmüyordu şimdi. Gözleri köpeğe sabitlenirken yüzüne büyük bir hayret ifadesi yerleşti.

Ağır ağır, ciddiyetle, "Hay lanet, daha neler!" sözleri çıktı ağzından.

Madge'i ayakta bırakarak düşünceli biçimde kütüğe oturdu. Sesini duyan Kurt'un kulakları düzleşti, ağzı gülüyormuşçasına açıldı. Yavaşça yabancıya doğru koştu, önce ellerini kokladı, sonra da yaladı.

Köpeğin başını okşayan Skiff Miller, ağır ağır ve ciddiyetle tekrarladı: "Hay lanet, daha neler!"

Hemen ardından "Kusura kalmayın hanfendi, biraz şaşırdım da," dedi.

"Biz de şaşırdık," dedi kadın kaygısızca. "Daha önce Kurt'un bir yabancıya böyle yaklaştığını görmedik."

"Kurt mu? Onu bu isimle mi çağırıyorsunuz?" diye sordu adam.

Madge başıyla onayladı. "Size nasıl bu kadar sokuluyor, anlayamıyorum... tabii herhalde Klondike'tan geldiğiniz içindir. Tahmin edebileceğiniz gibi o bir Klondike köpeği."

Miller, dalgın bir biçimde "Evet hanfendi," dedi. Kurt'un ön ayaklarından birini kaldırıp altını inceledi, başparmağıyla bastırıp çökertti. "Hayli yumuşak," yorumunda bulundu. "Uzun süredir yol yüzü görmemiş."

"Ona dokunmanıza izin vermesi," diye araya girdi Walt, "bence de çok şaşırtıcı."

Skiff Miller artık Madge'e olan hayranlığıyla ne yapacağını bilemez halde değildi, uyanmıştı; işadamı ciddiyetiyle sordu: "Ne zamandır sizin yanınızda?"

Tam o sırada eğilip bükülerek yabancının ayaklarına sürtünen köpek ağzını açtı ve havladı. Patlar gibi havlamış, kısa ve sevinçli bir ses çıkarmıştı ama sonuçta havlamıştı.

"Bu benim için yeni bir şey," dedi Skiff Miller.

Walt ile Madge birbirlerine baktılar. Bu bir mucizeydi. Kurt havlamıştı.

Madge, "İlk kez havlıyor," dedi.

"Ben de onun sesini ilk kez duyuyorum," dedi Miller hevesle.

Madge adama gülümsedi. Belli ki şakacı biriydi.

"Elbette öyle olacak," dedi, "onu ilk kez beş dakika önce gördünüz."

Skiff Miller, bu sözlerin kendisinde yarattığı kuşkuyu onun yüzünde arayan keskin bir bakış attı kadına.

"Anladınız sanmıştım," dedi yavaşça. "Bana nasıl sokulduğuna bakıp tahmin edeceğinizi düşünmüştüm. O benim köpeğim. Adı da Kurt değil, Kahve."

"Oh, Walt!" Madge içgüdüsel olarak kocasına yöneldi.

Walt hemen savunmaya geçti.

"Sizin köpeğiniz olduğunu nereden biliyorsunuz?"

"Çünkü öyle," diye cevaplandı.

"Bu sizin iddianız," dedi sertçe.

Skiff Miller ağır ve düşünceli bir halde ona baktı ve sonra başıyla Madge'i işaret ederek sordu:

"Onun sizin karınız olduğunu nereden biliyorsunuz? 'Çünkü öyle' derseniz, ben de size bunun sadece sizin iddianız olduğunu söylerim. Köpek benimdir. Onu ben besledim, ben büyüttüm, bırakın da bileyim. Bakın şimdi. Size kanıtlayacağım."

Skiff Miller köpeğe döndü. "Kahve!" Keskin çıkan sesini duyduğu anda köpeğin kulakları sanki okşanıyormuş gibi geriye yattı. "Sağa!" Köpek bir kavis çizerek sağa döndü. "Şimdi ileri!" Köpek o anda sağa dönüşünü kesip ileri yürümeye başladı ve daha sonra verilen komuta itaat ederek durdu.

"Aynı şeyi ıslıkla da yapabilirim," dedi Skiff Miller gururla, "o benim lider köpeğimdi."

"Yoksa onu yanınızda mı götüreceksiniz?" diye sordu Madge, ürkek bir sesle.

Adam başıyla onayladı.

"Klondike denen o korkunç eziyetler diyarına?"

Adam başıyla onayladıktan sonra ekledi: "O kadar da kötü değildir. Bana bakın. Gayet sağlıklı bir numune sayılmaz mıyım?"

"Ya köpekler! O feci zorluklar, bezdiren işler, açlık, soğuk! Bu konuda çok şey okudum, biliyorum."

"Bir keresinde Little Fish Nehri'nde neredeyse onu yiyecektim," dedi Miller gaddarca. "Neyse ki o gün karşıma bir geyik çıktı da hayatı kurtuldu."

"Ben olsam önce kendim ölürdüm," diye bağırdı Madge.

Miller, "Burada işler oradan farklı," diye açıklamaya girişti. "Burada köpekleri yemek zorunda kalmazsınız. Orada olsanız siz de o şekilde düşünürdünüz. Orada hiç olmadınız, bu yüzden orası hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz demektir."

"Ben de tam olarak bunu söylüyorum işte," diye atıldı Madge. "Kaliforniya'da köpek yenmez. Neden onu burada bırakmıyorsunuz? Burada mutlu. Hiçbir zaman açlık çekmeyecek, bunu biliyorsunuz. Hiç soğuğa maruz kalmayacak, zorluk çekmeyecek. Burada hep sevgi ve şefkat bulacak. İnsanlar da doğa da vahşi değil burada. Kırbaçlanmak denilen şeyi bir daha asla bilmeyecek. Hava konusuna gelince, burada hiç kar yağmaz."

"Kusura kalmayın ama yazları da fırın gibi sıcak oluyor," diye güldü Skiff Miller.

Madge "Soruma cevap vermediniz," diye tutkuyla devam etti. "Kuzey Topraklarındaki hayatında ona verecek neyiniz var?"

"Bulduğumuz zaman karnımızı doyuracak yiyecek. Çoğunlukla buluruz."

"Ya bulamadığınız zaman?"

"Yok."

"Ya iş?"

Sözler, sabırsızca döküldü Miller'ın ağzından. "Çok iş. Çalışmanın, açlığın, soğuğun ve diğer sefaletlerin sonu gelmez. İşte benimle birlikte gelirse bulacağı şeyler bunlar. Ama o bundan hoşlanıyor. O hayatı tanıyor. O hayatın içinde doğdu, orada şekillendi. Siz o hayatı bilmezsiniz. Ne hakkında konuştuğunuzun farkında bile değilsiniz. Köpeğin ait olduğu ve kendini en mutlu hissedeceği yer, orasıdır."

Walt kararlı bir sesle, "Köpek gitmeyecek," ilanında bulundu. "Tartışmayı uzatmaya gerek yok."

Skiff Miller "Ne dedin sen?" diye sordu. Kaşları inmiş, yüzüne hücum eden kan nedeniyle oluşan inatçı bir leke alnını kızartmıştı.

"Köpek gitmeyecek dedim ve öyle olacak. Köpeğin size ait olduğuna inanmıyorum. Onu bir yerde görmüş olmalısınız. Hatta belki köpeğin çektiği kızağı, onun sahibi adına sürmüş de olabilirsiniz. Alaska kızak yollarındaki sürücülerin sıradan komutlarına uyması köpeğin size ait olduğunu göstermez. Alaska'daki bütün köpekler emrinizi onun gibi yerine getirecektir. Kuşkusuz Kurt, Alaska'daki her köpek gibi çok para eder ve sizin onu elde etmek istemenizin nedeni de budur. Her şekilde onun size ait olduğunu kanıtlamanız gerekir."

Skiff Miller, sakin ve aklı tamamen başında, alnındaki inatçı kızarıklık bir gıdım daha yoğunlaşmış, ceketinin siyah kumaşı altındaki koca kasları kabarmış vaziyette, o narin bedende nasıl bir kuvvet olabileceğini tartmak istercesine şairi aşağıdan yukarı, yukarıdan aşağı dikkatle süzdü.

Sonunda şu lafı eden Klondike'lının yüzünde aşağılayıcı bir ifade vardı: "Köpeği burada ve hemen şimdi almamı engelleyecek bir şey göremiyorum."

Walt'ın yüzü kızardı; yumruk vururken kullandığı kol ve omuz adaleleri gerilip kasılmış gibi görünüyordu. Endişeyle atılan karısı heyecanla araya girdi.

"Belki de Bay Miller haklıdır. Hatta korkarım haklı. Belli oldu ki Kurt onu tanıyor, Kahve ismine cevap veriyor. Hemen sokuldu... Halbuki sen de bilirsin, böyle bir şeyi daha önce kimseye yapmamıştı. Ayrıca baksana nasıl havladı. Sevinçten coşmuş halde. Peki niye seviniyor? Elbette Bay Miller'ı bulduğu için."

Walt'ın kasları gevşedi, umutsuzluktan omuzları çökmüş gibiydi.

"Sanırım haklısın Madge," dedi. "Bizim Kurt, meğer Kurt değil, Kahve imiş ve belli ki Bay Miller'a aitmiş."

"Belki Bay Miller onu satar," önerisinde bulundu kadın, "Böylece onu biz alabiliriz."

Gösterilen bu hakbilirliğe kendisi de yüce gönüllülükle karşılık vermek isteyen Bay Miller, biraz önceki dövüşken haliyle değil, nazik bir biçimde başını sallayarak hayır dedi.

Sonra da onları reddedişinin etkisini en kolay şekilde azaltacak çareyi bulmaya çalışarak, "Beş köpeğim vardı," diye söze başladı. "Kahve onların lideriydi. Alaska'nın en iyi takımıydılar. Kimse yanlarına bile yaklaşamazdı. 1898 yılında hepsine karşılık beş bin doları geri çevirdim. Gerçi o yıl köpeklerin fiyatı uçmuştu ama bu fahiş fiyatı bu yüzden önermediler. Almak istedikleri şey, takımdı. Kahve ise takımın en iyi köpeğiydi. O kış ona 1.200 dolar verdiler, satmadım. O zaman satmamıştım, şimdi de satmam. Bu köpeği çok düşünürüm ben. Tam üç yıldır onu arayıp duruyorum. Çalındığını anladığımda feci olmuştum, param gitti diye değil; yani nasıl desem, ben bu köpeği deli gibi severim, hepsi bu, kusura kalmayın. Biraz önce onu gördüğümde gözlerime inanamadım. Hayal görüyorum zannettim. Gerçek olamayacak kadar

güzeldi. Ben onun sütannesiyim. Her akşam onu yatağıma alır, sarılıp yatardım. Annesi ölmüştü; kendi kahveme katmak için almaya gücüm yetmezken kutusu iki dolara aldığım konsantre sütle besledim Kahve'yi. Benden başka anne bilmez o. Düzenli olarak parmağımı emerdi o lanet enik, işte tam bu parmağımı!"

Konuşurken iyice heyecanlanan Skiff Miller, görsünler diye işaret parmağını uzattı.

Sanki köpekle arasındaki duygusal yakınlığın ve onun sahibi olduğunu gösteren kanıtların göstergesiymiş gibi, "İşte bu parmağımı," diyebildi sadece.

Madge konuşmaya başladığında adam hâlâ kendi parmağına bakıyordu.

"Peki ya köpek," dedi kadın, "köpeğin durumunu hiç göz önünde bulundurmuyorsunuz."

Skiff Miller şaşırmış görünüyordu.

"Hiç onun durumunu düşündünüz mü?" diye sordu Madge.

"Nereye varmak istediğinizi anlamadım."

"Belki köpeğin de seçme hakkı vardır. Belki onun da istediği ve sevdiği şeyler vardır. Bunu hiç dikkate almıyorsunuz. Ona seçme hakkı tanımıyorsunuz. Onun Alaska yerine Kaliforniya'yı tercih edebileceği hiç aklınıza gelmiyor. Sadece kendi isteklerinizi düşünüyorsunuz. Sanki bir torba patates veya bir balya saman gibi davranıyorsunuz ona."

Bu farklı bir bakış açısıydı ve Miller'ın etkilendiği, konuyu kafasında ölçüp biçtiği görülüyordu. Madge bu kararsızlık anından yararlanmak için harekete geçti.

"Onu gerçekten seviyorsanız, onun mutlu olması, sizin de mutlu olmanız anlamına gelir," diye ısrar etti.

Skiff Miller konuyu kafasında tartışırken Madge kocasına sevinç dolu bir bakış attığında, yaptığını onaylayan sıcacık gözlerle karşılandı.

Klondike'lı, birden "Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Bu kez aklı karışan Madge idi. "Nasıl yani?" dedi.

"Sizce köpek Kaliforniya'da mı kalmayı tercih eder?"

Başıyla olumlu cevap verdi kadın. "Bundan eminim."

Skiff Miller yine kendi içindeki tartışmaya döndü ama bu kez bunu yüksek sesle yaparken aynı zamanda meseleyi ölçüp biçen gözleriyle söz konusu köpeğe bakıyordu.

"İyi işçidir o. Benim için çok şey yapmıştır. Yanımdayken hiç işten kaytarmamıştır. Toy bir köpek takımını terbiye edip şekle sokma konusunda harikadır. Çok akıllıdır. Bir konuşması eksiktir, başka her şeyi yapar. Ona ne söylediğinizi anlar. Baksanıza, onun hakkında konuştuğumuzu biliyor."

Başını ön patilerine yaslamış halde Skiff Miller'ın ayaklarının dibinde yatan köpek, kulaklarını dikmiş dinliyor, bir onun bir karşısındakinin ağzından dökülen sözlerin sesini, hızlı ve şevkli gözleriyle takip ediyordu.

"Bundan sonra da çok işler yapabilir. Daha yıllarca çalışabilir. Ayrıca, ben onu seviyorum. Deli gibi hem de."

Skiff Miller bir iki kez ağzını açıp konuşmadan kapadı. Sonunda şöyle dedi:

"Ne yapacağımı size söyleyeyim, hanfendi. Sözlerinizde gerçek payı var. Köpek çok çalıştı, belki de yumuşak bir yatağı ve seçme şansını hak etmiştir. Yani kararı ona bırakacağız. Onun dediği olacak. Şimdi siz burada oturun. Ben size hoşça kal deyip normal bir şekilde yürüyüp gideceğim. Köpek burada kalmak isterse kalır. Benimle gelmek isterse bunu engellemeyin. Ben onu yanıma çağırmayacağım, siz de yanınıza çağırmayın."

Sonra bir anda aklına düşen kuşkuyla Madge'e bakıp "Yalnız dürüst davranmanız lazım. Arkamdan köpeği ikna etmeye çalışmak yok," diye ekledi.

Madge, "Tamam, dürüst davranacağız," derken Skiff Miller onun teminat veren bu lafını böldü.

"Kadınları bilirim," dedi. "Kalpleri yumuşaktır. Bir şey içlerine dokunursa hileye başvurabilir, normalde yapmayacağı şeyleri yapabilir, şeytan gibi yalan söyleyebilirler; kusura kalmayın hanfendi, genel olarak kadınlardan konuşuyorum."

"Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum," derken Madge'in sesi titriyordu.

"Bana teşekkür etmeniz için bir neden göremiyorum. Henüz Kahve seçimini yapmadı. Şimdi izninizle ben yavaş yavaş yanınızdan ayrılıyorum. Yaklaşık yüz metre sonra görüş alanınızdan çıkacağım söylenebilir."

Madge başıyla onaylayıp ekledi: "Köpeği etkilemek için hiçbir şey yapmayacağımıza içtenlikle söz veriyorum."

Skiff Miller, birilerinin yanından ayrılanların ses tonuyla, "İyi o zaman, hadi ben gidiyorum," dedi.

Sesindeki bu değişim üzerine Kurt hemen başını kaldırdı, adamla kadın el sıkışırken aynı şekilde hızla ayağa fırladı. Arka ayakları üzerinde yükselip ön ayaklarını kadına dayarken bir yandan da Skiff Miller'ın elini yalıyordu. Adam Walt'la el sıkışırken Kurt bu hareketi tekrarlayıp ön ayaklarını Walt'a dayarken bu kez ikisinin de ellerini yaladı.

Dönüp yoldan yavaş yavaş yukarı doğru tırmanırken Klondike'lının ağzından son çıkan sözler, "Hiç kolay olmuyor, bunu diyebilirim," oldu.

Kurt baştan sona şevke ve umuda kesmiş halde adamın dönüp adımlarını bu tarafa doğru atmasını bekleyerek altı-yedi metre boyunca onun gidişini izledi. Sonra pes perdeden kısa bir sızlanma sesiyle birlikte peşinden seğirtti, adamı yakaladı, gönülsüz bir yumuşaklıkla elini dişlerinin arasına alıp nazikçe onu durdurmaya çalıştı.

İstediği olmayınca Walt Irvine'in oturduğu yere döndü, dişleriyle ceketinin eteğini yakalayıp bu sefer onu

çekiştirerek uzaklaşan adama doğru götürmeye çalıştı, boşuna. Huzursuzluğu gittikçe büyüyordu. Her yerde bulunmak istiyordu. Aynı anda hem eski sahibinin hem de yenisinin yanında, iki farklı yerde olmayı arzu ediyordu ama bir yandan da bu ikisi arasındaki mesafe giderek artıyordu. Heyecanla sıçramaya başladı; gergin bir şekilde, sancılı bir kararsızlık içinde bir berikine bir ötekine doğru küçük küçük hopluyor, bir ona bir buna dönüyor, ne karar vereceğini bilemiyor, ikisini de isteyip birini seçemiyor, kısa kısa, kesik kesik inliyordu ki sonunda nefes nefese kaldı.

Sonra birden kıç üstü yere oturdu, burnunu havaya dikti; ağzı birdenbire, şiddetle ve peşpeşe gelen sarsılma hareketleriyle açılıp kapanmaya ve her seferinde daha geniş açılmaya başladı. Bu ani hareketler, boğazına tekrar tekrar hücum eden kasılmalarla birlikte geliyor ve her kasılma öncekinden daha sert oluyordu. Sarsılma ve kasılmalara uyum sağlayan gırtlağı, önce ciğerlerinden dışarı salınan havaya eşlik eden bir sessizlikle titremeye başladı, sonra alçak perdeden, insan kulağının kaydedebileceği en peslerden derin bir ses çıktı. Bütün bunlar sinirlerin ve kasların uluma hazırlığıydı.

Ancak tam gırtlağının tüm gücüyle ulumaya başlayacakken kocaman açtığı ağzı kapandı, kasılma nöbetleri kesildi ve Kurt, uzun ve sabit bakışlarla, uzaklaşan adamı izlemeye başladı. Sonra birden başını çevirip omzunun üstünden aynı sabit gözlerle Walt'a baktı. Ama bu yakarışı karşılık bulmadı. Yapması gereken şeye dair ne bir söz duydu, ne bir hareket gördü; ne telkinde bulunuldu ona, ne de bir ipucu alabildi.

Tekrar ileriye bakarak eski sahibinin yolun dönemecine yaklaştığını görmesi, onu daha da heyecanlandırdı. İnleyerek ayağa fırladı ve tam o anda aklına gelen yeni bir fikirden çarpılmış halde dikkatini Madge'e yöneltti.

Şimdiye kadar onu gözardı etmişti ama her iki sahibi de umutlarını söndürünce geriye bir tek Madge kalmıştı. Yanına yaklaşıp başını kucağına koydu, burnuyla kolunu dürttü; eskiden beri ondan bir şey isteyeceği zaman böyle yapardı. Sonra biraz geri çekilip oyuncu bir biçimde kıvrılıp bükülmeye, hoplayıp zıplamaya, arka ayakları üzerinde hafifçe yükselip ön ayaklarını yere vurmaya başladı; tatlı tatlı yakaran gözlerinden geriye yatmış kulaklarına, sallanan kuyruğuna dek tüm vücuduyla mücadele ederek, içinde bulunan ama dile getirebileceği araçlardan yoksun olduğu düşünceyi ifade etmeye çabalıyordu.

Ama kısa sürede bunu da bıraktı. Daha önce asla kendisine soğuk davranmamış olan bu insanların kayıtsızlığı içini karartmıştı. Hiçbir cevap alamıyor, hiçbir yardım göremiyordu onlardan. Onu önemsemiyorlardı. Sanki ölü gibiydiler.

Sonra dönüp sessizce eski sahibini izledi. Skiff Miller, dönemeçteydi. Bir an sonra görüntüden tamamen çıkmış olacaktı. Buna rağmen başını çevirmiyor, sanki arkasında onu ilgilendiren bir şey yokmuş gibi ağır ve düzenli adımlarla ileriye doğru yürümeye devam ediyordu.

Sonunda da istifini hiç bozmadan görüntüden çıktı. Kurt tekrar görünmesini bekledi. Bir dakika boyunca sessizce, sakince, hareketsizce, taşa dönmüşçesine (gerçi o taş baştan sona şevkle, arzuyla doluydu) bekledi. Bir kez havladı, sonra bekledi. Ardından dönüp tırıs tırıs Walt Irvine'e doğru gitti. Elini kokladı, kıvrılarak görüntüden çıkan yolun boş dönemecine bakarken ayaklarının dibine taş gibi çöktü.

Yosun tutmuş pütürlü taşın üzerinden kayarak akan suyun şırıltısı birden artmıştı sanki. Çayırkuşlarının ötüşü dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Kocaman sarı kelebekler güneşli alandan sessiz sedasız geçerek uykulu göl-

gelerin içinde kayboldular. Madge utku kazanmışçasına kocasına baktı.

Birkaç dakika sonra Kurt ayağa kalktı. Hareketlerinde bir düşünmüş olma hali, bir karar vardı. Adamla kadına dönüp bakmadı bile. Gözleri yola sabitlenmişti. Seçimini yapmıştı. Onlar da gördüler bunu. Ve anladılar ki Kurt, o anda onları geride bırakmakta, çilelerle dolu bir hayata başlamaktadır.

Kurt tırıs tırıs gitmeye başlayınca Madge'in dudakları, çıkartmayı düşündüğü sevgi sesine yol olacak şekilde büzüldü. Ama çıkartamadı o sesi. Kocasına bakmak zorunda olduğunu hissetti ve kendisini izleyen gözlerdeki katılığı gördü. Büzülmüş dudakları normale döndü ve sessiz bir of çekti.

Kurt'un tırıs koşusu dörtnala döndü. Her adımda daha uzağa sıçrıyordu. Bir kez bile başını çevirip geriye bakmadı. Kurt kuyruğu, arkasında dimdik uzanıyordu. Keskin bir hareketle dönemeci döndü ve gözden kayboldu.

Ah O Benekli

Bir zamanlar kendisine ne kadar değer vermiş olsam da artık Stephen Mackaye'i pek düşündüğüm yok. Halbuki bir zamanlar onu öz kardeşimden bile çok severdim. Kendisiyle bir daha karşılaşırsam yapacaklarımdan sorumlu olmadığımı şimdiden ilan ederim. Bir zamanlar ekmeğimi, battaniyemi paylaştığım, zorlu Chilcoot Yolu'nu[1] beraber arşınladığım bir insan, bana böyle bir yanlış yapmaması gerektiğini nasıl düşünemez, bir türlü anlamıyorum. Oysa Steve'i hep güvenilir bir arkadaş, doğasında zerre kötülük ve kindarlık bulunmayan düşünceli bir yoldaş olarak görmüşümdür. Bir daha insanlar hakkındaki yargılarıma asla güvenmeyeceğim. Halbuki tifo nedeniyle ateşlendiğinde ona ben bakmıştım; Stewart Nehri'nin kaynağının oralarda birlikte açlık çekmiştik; Little Salmon'da benim hayatımı o kurtarmıştı. Oysa şimdi, beraber geçirdiğimiz bunca yılın ardından söyleyebileceğim tek şey, tanıdığım en adi adamın Stephen Mackaye olduğudur.

Klondike altına hücumuna 1897 güzünde katıldık, ancak geç kalmış, soğuklar bastırmadan Chilcoot Geçidi'ni aşamamıştık. Malzememizi yolun yarısına kadar sırtımızda taşıdığımızda kar başladı, biz de köpek satın alıp kalan kısmı kızakla aşmak durumunda kaldık. İşte

Benekli'ye böyle sahip olduk. Köpeklerin fiyatı uçmuştu; Benekli'ye yüz on dolar ödedik.[2] Bu fiyata değer gibi görünüyordu. "Görünüyordu" dedim çünkü Benekli, hayatımda rastladığım en gösterişli köpeklerden biridir. Yaklaşık otuz kiloluk cüssesiyle iyi bir kızak köpeğinin tüm özelliklerine sahip gibi duruyordu. Cinsiniyse hiç anlayamadık. Haski, Malemute veya Hudson Bay[3] değildi; tek tek hiçbirine benzemiyor ama topluca tümünü andırıyor, üstüne bir de beyaz adamın köpeklerinin bazı özelliklerini gösteriyordu, öyle ki bir yanında, tüylerinin hakim rengi olan sarı-kahverengi-kirli beyaz-kızıl karışımın tam ortasında, su kovası büyüklüğünde kömür karası bir benek vardı. Zaten ona Benekli ismini vermemizin nedeni de buydu.

Son derece gösterişli bir köpekti. Formu yerindeyken vücudunun her yeri demet demet kaslarla kaplıydı. Alaska'da gözüme çarpan en güçlü görünümlü hayvan olduğu gibi, en zekisiydi de. Onu baştan ayağa şöyle bir süzdüğünüzde kendi ağırlığındaki üç köpekten fazla yük çekeceğini düşünürdünüz. Belki gerçekten de çekebilirdi ama böyle bir şeye asla tanık olmadım. Çünkü Benekli'nin aklı o şekilde çalışmıyordu. Yiyecek arama ve çalma konusunda mükemmellik mertebesine ulaşmış, çalışmak zorunda olduğu zamanları sezerek oradan tüyme açısından olumlu anlamda korkunç bir içgüdü geliştirmiş, gerektiğinde gözden kaybolma ve bir anda ortaya çıkma bakımından yaratıcılıktan her türlü nasibini almıştı. Sıra işe geldiğindeyse tüm zekâsı geri çekilir, ortalarda dolaşan aptal bir et yığınından ibaret olan ve yüreğinizi sızlatan bir hayvana dönüşürdü.

Bazen o görüntünün aptallıkla hiç ilgisi olmadığını düşünürüm. Belki de tanıdığım bazı adamlar gibi, çalışmayacak kadar bilgeydi. O zekâsıyla hepimizi yaya bıraksa şaşırmazdım. Muhtemelen düşünüp taşınmış ve

sürekli çalışıp hiç dayak yememektense hiç çalışmayıp arada sırada dayak yemenin çok daha iyi olduğuna karar vermişti. Bu hesabı yapabilecek kadar zeki bir köpekti Benekli. Şöyle ifade edeyim, bir keresinde oturup uzun uzun Benekli'nin gözlerinin içine bakıp o gözlerden dışarı ışıyan zekâyı gördüğümde, omurgamda aşağıdan yukarı, yukarıdan aşağı titreme nöbetleri geçmiş, yüreğimin yağları erimişti. O zekâ konusunda ne söylesem kendimi yeterince anlatmış olamam. Sözlerle anlatılabilir gibi değildi. Ben gördüm, sadece bunu söyleyebilirim. Bazen onun gözlerine bakarken, bir insanın ruhuna bakıyormuşum gibi olurdum; orada gördüklerimden korkar, zihnimde reenkarnasyon[4] fikri ve buna benzer şeyler canlanırdı. Demem o ki hayvanın gözlerinde büyük şeyler gördüm; dünyaya iletilecek bir mesajı vardı ama ben o mesajı anlayabilecek kadar büyük değildim. O mesaj neyse, beni şaşırttı, kafamı karıştırdı. (Bunu söylerken kendimi salak durumuna düşürdüğümün farkındayım.) O gözlerde gördüğüm şeyin ne olduğuna dair en ufak bir ipucu dahi veremiyorum. Işık değildi, renk değildi; gözler sabit dururken hareket eden, geriye doğru kaçan bir şeydi. Aslında o hareketi görmedim sanırım, daha çok sezmiş olmalıyım. Bir ifade, evet, bir ifadeydi ve ben o ifadeden bir izlenim edindim. Hayır, tam olarak bir ifade değildi, daha fazlasıydı. Ne olduğunu bilemiyorum ama bir yakınlık hissetmemi sağladı. Yakınlık dediysem yanlış anlamayın, duygusal bir yakınlık değildi. Daha ziyade eşitlik hissinin getirdiği bir yakınlıktı. O gözler asla bir geyiğin gözleri gibi yalvarmadı bana. Tersine meydan okudu. Öte yandan isyan da yoktu o bakışlarda. Büyük bir sükunetle eşit olduğumuzu bildiriyordu, o kadar. Üstelik bunu özel bir kasıtla yaptığını sanmıyorum. Tahminime göre istemdışı bir şeydi. Gözlerinde o ifade vardı çünkü o ifade oradaydı ve köpek, gözlerinden dışarı ışımasına

engel olamıyordu. Tam olarak ışımak da değil, anlatmak istediğim. Işımıyordu, hareket ediyordu. Saçmaladığımın farkındayım ama o hayvanın gözlerine siz de benim gibi baksaydınız, Steve'in de benim de neden aynı şekilde etkilendiğimizi anlardınız.

Bir keresinde hiç işe yaramadığı için Benekli'yi öldürmeye çalıştım ama beceremedim. Önüne düşüp çalıların arasına götürdüğümde yavaş yavaş ve isteksizce peşimden geldi. Ne olacağını biliyordu. Uygun bir yerde durdum, ayağımı ipinin üstüne bastım, koca Colt tabancamı çıkardım. Köpek yere oturup bana baktı. Yalvarmadığını söylemiştim size. Öylece bana baktı. Ve ben o gözlerde anlaşılması mümkün olmayan her türlü şeyin hareket ettiğini gördüm; evet, hareket ediyordu. Yani tam olarak hareket ettiklerini gördüm sayılmaz; öyle gördüğümü düşündüm, yani daha önce de söylediğim gibi, sanırım sadece sezdim. İçinde bulunduğumuz şu anda, o zaman gördüklerimin bana fazla gelmiş olduğunu, beni aştığını söylemek isterim. Bir adamı öldürecekmişim gibi hissettim, hem de bilinci yerinde olan ve cesaretle, "Hiç de korkutamazsın beni" dermiş gibi sakin sakin elinizdeki tabancaya bakan bir adamı. Sonra gözlerinde o kadar açık bir mesaj gördüm ki hemen tetiği çekeceğime şu mesajı anlayabilir miyim diye biraz oyalandım. Mesaj oradaydı, tam önümdeydi, gözlerinde parıldıyordu. Sonrasındaysa geç olmuştu. Korktum. Bütün vücudum titriyor, midemdeki asabi bulantı yüzünden deniz tutmuş gibi hissediyordum. Oturup köpeğe baktım. O da bana baktı. Kafayı sıyıracağımdan korkana kadar bakıştık. Ne yaptım biliyor musunuz? Tabancamı yere attım, içime dolan Tanrı korkusuyla kampa kadar koştum. Steve bana kahkahalarla güldü. Ama bir hafta sonra bu kez Steve'in de onu aynı amaçla ormana götürdüğünü ve sonra tek başına geldiğini gördüm; bir süre sonra da Benekli çıkageldi.

Benekli hiçbir şekilde çalışmıyordu. Cebimizdeki son paranın yüz on dolarını onun için harcamıştık ama köpeği çalıştıramıyorduk. Koşumlara azıcık da olsa yüklenmiyor, ipleri germiyordu bile. Koşumlara ilk kez bağladığımızda Steve önce onunla konuştu ama hayvan sadece şöyle bir titredi, hepsi o kadar. Koşumlara en ufak bir ağırlık vermedi. Aptal bir et yığını gibi öylece durdu. Steve kırbacıyla biraz okşadı. Benekli ciyakladı ama yine gram yüklenmedi. Bu kez Steve biraz daha sert vurunca Benekli kurtlar gibi uzun uzun uludu. Steve çıldırıp beş-altı kere sıkı kırbaçlayınca da ben çadırdan çıkıp araya girdim.

Steve'e, hayvana vahşice davrandığını söyledim, tartıştık; ilk tartışmamızdı. Kırbacı karların üstüne attı, çekip gitti. Bu kez kırbacı ben aldım. Ah o Benekli yok mu, daha kırbacı havaya kaldırmadan titredi, sallandı, yere sindi, kırbacın ucu vücuduna değince de kaybolmuş bir ruh gibi uludu. Sonra da karların üstüne yatıp öyle kaldı. Diğer köpekleri hareket ettirdim, onu sürüklemeye başladılar. Ben Benekli'yi kırbaçlarken o sürükleniyordu. Yerde yuvarlandı; sırtüstü sürükleniyor, dört ayağı havada sallanırken sanki sosis makinesine sokulmuş gibi uluyordu. Steve gelip bana güldü; ben de ona söylediklerim nedeniyle özür diledim.

Benekli'ye iş yaptırmak mümkün değildi. Bu yetmezmiş gibi hayatımda gördüğüm en obur köpekti it, domuzlar kadar iştahlıydı. Üstüne üstlük en zeki hırsız da oydu. Bu konuda alt etmek imkânsızdı iti. Nitekim Benekli götürdüğü için birçok kahvaltımızı domuz pastırması olmadan yapmak zorunda kaldık. Yine Stewart Nehri'nin yukarılarında onun yüzünden neredeyse açlıktan ölecektik. Et zulamızı patlatmanın bir yolunu bulmuştu ve takımın kalanı ondan artakalanlarla beslenmek zorunda kaldı. Öte yandan Benekli eşit davranır, herkesten çalar-

dı. Durmak bilmeyen bir köpekti, sürekli etrafı araştırır, habire bir yerlere giderdi. Yedi-sekiz kilometre yakınımızda olup da yağmalanmamış kamp bırakmazdı. En kötüsü de her seferinde kampların sahipleri gelip Benekli'nin aşırdıklarını ödememizi ister, o toprakların kanununa göre bu talep gayet adil olduğu için, ödetirlerdi de. Ancak özellikle Chilcoot'taki ilk kışımızda, cebimiz henüz para görmemişken, elimizi bile sürmediğimiz jambonların, pastırmalarının bedelini ödemek bize çok ağır gelmişti.

Ah o Benekli yok mu, çok da iyi kavga ederdi. Çalışmak dışında her şeyi yapardı. Bir gram bile yük çekmemiştir ama yine de köpek takımının efesi oydu. Onun diğer köpekleri zapturapt altına alma yöntemi, aynı zamanda bir eğitimdi. Zorbalıkla hepsini sindirirdi; her zaman etrafta dişlerinin taze izlerini taşıyan birkaç köpek olurdu. Ama sıradan bir zorbadan fazlasıydı Benekli, dört ayağı üzerinde yürüyen hiçbir şeyden korkmazdı. Herhangi bir kışkırtma yokken, yabancı bir köpek takımının içine tek başına girdiğini, azametle yürüyüp hepsine posta koyarak aralarından geçtiğine tanık olmuşumdur. İyi yediğini söylemiş miydim? Bir keresinde kırbacı yerken yakalamıştım onu. Aynen öyle. Kırbacın ucundan başlamış, ben onu yakaladığımda sapına kadar gelmişti ve yemeye devam ediyordu.

Nasıl da gösterişli bir köpekti. İlk haftanın sonunda Atlı Polis'e[5] yetmiş beş dolara sattık onu. Atlı Polis'te tecrübeli köpek sürücüleri vardı, Dawson'a kadarki bin kilometrelik yol sırasında onu tam bir kızak köpeği haline getireceklerini biliyorduk. Biliyorduk dedim ama daha Benekli'yi tam olarak tanımıyormuşuz meğer. Zaten ondan sonra da Benekli konusunda bir şey bildiğimizi söyleyecek kadar özgüvenli olamadık. Bir hafta kadar sonra sabahın köründe hayatımda duyduğumuz en ateşli it dalaşı sesleriyle uyandık. Benekli'ydi, dönmüştü ve ta-

kımın terbiyesine yeniden ayar çekiyordu. Kahvaltıda canımızın ne kadar sıkkın olduğunu varın siz tahmin edin... Derken iki saat sonra onu bu kez hükümete ait postayla Dawson'a giden bir resmi ulak takımına satınca neşemiz yerine geldi. Ama ah o Benekli yok mu, dönmesi üç günü bile bulmadı ve dönüşü yine köpekler arasındaki gürültülü bir dalaşla kutlandı.

Kendi malzemelerimizi geçitten taşıdıktan sonra o kışı ve baharı, ücreti karşılığında başkalarının malzemelerini taşıyarak geçirdik ve cüzdanımızı bir güzel şişirdik. Benekli'den de iyi para kazandık. Onu bir-iki kere değil, tam yirmi kere sattık. Her seferinde geri döndü ve kimse de gelip bizden parasını istemedi. Aslında o parayı biz de istemiyorduk. Hatta onu bizden alıp yanında tutabilen biri çıkarsa iyi para vermeye hazırdık. Ondan kurtulmak istiyorduk ama kimseye de bedavaya veremezdik, şüphe çekerdi. O kadar gösterişli bir köpekti ki alıcı bulmada hiç sıkıntı çekmedik. "Terbiye edilmemiş," diyor, bulduğumuz fiyata satıyorduk. Yirmi beş dolara kadar indiğimiz de oldu; bir keresinde yüz elli dolara bile sattık. Bu parayı veren adam Benekli'yi şahsen geri getirdiğinde parasını geri almayı reddetti ve bize verdi veriştirdi. Sonra da dedi ki hakkımızda düşündüklerini yüzümüze söylemek için ödediği bu bedel hiç de fazla değilmiş. Adamın sonuna kadar hakkı vardı, ağzımızı açamadık. O adamın bana bu şekilde saydırmasından önce sahip olduğum özsaygıyı bugüne kadar asla tam olarak kazanmış değilim.

Göllerin ve nehrin üstündeki buz tabakası eriyince Bennett Gölü'nde yaptığımız bir tekneye malzemelerimizi yerleştirip Dawson'a doğru yola koyulduk. İyi bir köpek takımımız vardı ve tabii ki onları teknenin içine koyduğumuz malzemelerimizin üstüne oturtmuştuk. Benekli de bizimleydi, ondan bir türlü kurtulamamıştık; ilk gün en az on kere kavga çıkarıp köpeklerden birini ya

da öbürünü nehre atıp durdu. Tekne küçük olduğu için mecburen herkes birbirine yakın duruyordu ama bizimki fazla kalabalıktan hoşlanmıyordu belli ki.

Steve ikinci gün, "Bu köpeğe daha geniş yerler lazım," dedi, "hadi onu araziye bırakalım."

Öyle de yaptık, Caribou Geçidi'nde atlasın diye tekneyi karaya yanaştırdık. En iyisinden iki köpek daha onun peşinden atlayınca bu sefer onları bulmak için günler harcadık. O iki köpeği bir daha görmedik ama kavuştuğumuz sükûnetin ve rahatlığın tadını çıkarırken yüz elli dolarını geri almak istemeyen adam gibi, biz de bu bedelin son derece düşük olduğuna karar verdik. Aylardır ilk kez Steve ile birlikte kahkahalar attık, ıslıklar çaldık, şarkılar söyledik. Mutluluktan havalara uçacak haldeydik. Karanlık günler geride kalmıştı. Kabus sona ermişti. Benekli denen o it gitmişti.

Üç hafta sonra bir sabah Steve ile beraber Dawson'da, nehir kıyısında duruyorduk. Bennett Gölü tarafından küçük bir tekne geliyordu. Steve'in ürperdiğini gördüm, açıktan açığa küfrü bastığını duydum. Bir de baktım ki Benekli, dikilmiş kulaklarıyla teknenin başında oturuyordu. Steve ile birlikte dayak yemiş kelpler gibi, korkaklar gibi, adaletten kaçan firariler gibi hemen oradan sıvıştık. Polis amiri de bizim böyle sinsi sinsi sıvıştığımızı görünce şüphelenmiş. Teknede kolluk kuvvetlerinden birilerinin bulunduğunu ve bizim peşimizde olduklarını sanmış. Tekne gelene kadar gözden kaybetmemek için bizi izlemiş. M&M barında bizi köşeye sıkıştırdı. Tabii Benekli ile karşılaşmayalım diye, hep beraber teknenin yanına gitmemiz isteğini reddettik ama bunun nedenini açıklamak için de hayli uğraştık; sonunda bir polis çağırıp bizi onun gözetimine bıraktı ve oraya kendisi gitti. Polisten yakayı sıyırır sıyırmaz kulübemize koştuğumuzda ne görelim; Benekli sundurmada oturmuş bizi bekli-

yor. Burada oturduğumuzu nereden bildin be köpek? O yaz Dawson'da[6] tam kırk bin kişi yaşıyordu, onca kulübenin içinde bizimkini nasıl buldun? Her şeyden önce bizim Dawson'da olduğumuzu nereden bildin? Bu soruların cevaplarını size bırakıyorum. Yalnız cevap bulmaya çalışırken onun zekâsı ve gözlerinde parıldayan ölümsüz şeyler hakkında söylediklerimi de unutmayın.

Artık Benekli'den kurtulmamız mümkün değildi. Chilkoot'tayken onu sattığımız bir sürü kişi o sırada Dawson'daydı ve hikâyeyi herkes duymuştu. Beş-altı kez onu Yukon Nehri'nden aşağı inen istimbotlara koyduk ama teknenin kıyıya yanaştığı ilk yerde karaya atlıyor, kıyıdan yürüyüp geliyordu. Hadi biz onu satamıyorduk, öldüremiyorduk (Steve de ben de denemiş, yapamamıştık) ama başkaları da öldürmeyi başaramadı. Şansı onu hep koruyordu. Kasabanın ana caddesindeki bir kavgada tepesine elli köpeğin çöktüğünü ve sonunda tüm köpekler birbirinden ayrıldığında, bizimkinin burnu bile kanamamış halde dört ayağı üstüne dikilirken başına üşüşen köpeklerden ikisinin kenarda leş olarak yattığını görmüşlüğüm vardır.

Binbaşı Dinwiddie'nin zulasından koca bir parça geyik eti aşırdığına tanık oldum; et o kadar ağırdı ki elinde nacakla peşine düşen Bayan Dinwiddie'nin Kızılderili aşçısıyla arayı açamıyordu. Bizimki tepelere doğru gidip kadıncağız da sonunda pes ederek peşini bırakınca bu sefer olaya, elinde Winchester tüfeğiyle Binbaşı Dinwiddie dahil oldu. Tüfeği iki kez üstüne boşalttı ama Benekli'ye isabet ettiremedi. Sonra da bir polis gelip yerleşim sınırları dahilinde ateşli silah kullandığı gerekçesiyle binbaşıyı tutukladı. Kesilen para cezasını ödeyen Binbaşı Dinwiddie'ye, Steve ve ben de kemikler dahil kilosu iki dolardan etin parasını uçlandık. Ete verdiği para bu kadarmış. Et o sene pahalıydı.

Sadece kendi gözlerimle gördüklerimi anlatıyorum. Şimdi size bir şey daha anlatacağım, Benekli denen o itin donmuş nehrin üstündeki bir su deliğine* düştüğüne tanık oldum. On santimlik buz tabakasının altından akan nehir, bir saman çöpü gibi alıp götürdü onu. Üç yüz metre kadar aşağıda hastanenin kullandığı büyük bir su deliği daha vardı. Benekli o delikten çıktı, üstündeki suları silkeledi, patilerinin arasında oluşmuş buzları dişleriyle kırdı, nehrin kıyısından kasabaya geri döndü ve Altın Komiseri'nin[7] Newfoundland cinsi koca köpeğini bir güzel marizledi.

1898 güzünde, ırmak donmadan önce, Steve ile birlikte kayığımıza atlayıp Yukon'dan akıntıya karşı istikamette, Stewart Nehri'ne doğru yola çıktık. Yanımıza köpekleri de almıştık, tabii ki Benekli dışında. Ona yeterince bakıp beslediğimizi düşünüyorduk. Chilkoot'ta onu satarak elde ettiğimiz gelirden çok daha fazla paraya ve özellikle de yiyeceğe mal olmuş, bize hayli vakit kaybettirmiş, çok sıkıntı yaratmıştı. Bu yüzden yola çıkarken Steve ile birlikte onu kulübeye bağladık. O gece Indian Nehri'nde kurduğumuz kampta ondan ne güzel kurtulduğumuz konusunda konuşup gülüşüyorduk. Battaniyenin üstüne oturmuş, komik bir herif olan Steve'e gülerken korkunç bir kasırga koptu. Meğer Benekli efendi gelmiş ve bizim köpekleri bulmuş; bu tüyler ürpertici seslerin çıkmasının nedeni buymuş. İyi de ipten nasıl kurtulmuştu? Artık orası size kalmış. Bu konuda fikir ileri süremeyeceğim. Hadi kurtuldu diyelim, koca Klondike Nehri'nden karşıya nasıl geçti peki? Bu da başka bir soru. Hadi ona da tamam, ya bizim Yukon Nehrinde akıntı yönünde değil de yukarı doğru gittiğimizi nasıl bildi? Malum, suyun üzerinde hareket ettiğimiz için kokumuzun izini sürmesi müm-

---

Bölgede Kasım-Mayıs döneminde üstü tamamen donan akarsulardan su almak ve balık avlamak için açılan delikler. (ç.n.)

kün değildi. Biz iki arkadaşta artık bu köpekle ilgili batıl inançlar gelişmeye başlamıştı. Asabımızı bozuyor, hatta aramızda kalsın, biraz da korkutuyordu bizi.

Biz Henderson Deresi'nin ağzındayken ırmak donmaya başladı. Benekli'yi, bakır aramak için White Nehri'ne doğru giden bir takıma, iki çuval un karşılığında sattık. Sonra tüm o takım kayboldu. Ne bir kıl ne bir tüy ne bir saç; insanlardan, köpeklerden ve kızaklardan tek bir iz bulunamadı. Sanki yer yarıldı, yerin içine girdiler. O toprakların en büyük gizemlerinden biridir bu olay. Steve'le ben Stewart Nehri'nde yukarı doğru ilerliyorduk ki altı hafta sonra kampımıza Benekli geldi. Yürüyen bir iskelet gibiydi, ancak sürüklenerek ilerleyebiliyordu ama yanımıza varmayı becermişti. Benim bilmek istediğimse bizim Stewart'ta olduğumuzu ona kimin söylediğiydi. Binlerce yere gitmiş olabilirdik. Burada olduğumuzu nasıl bildi? Ben anlamadım, anlayan varsa beri gelsin.

Ondan kurtulamıyorduk. Mayo'da bir Kızılderili'nin köpeğiyle dalaştı. Adam kavga sırasında baltasını Benekli'ye savurdu ama onu ıskalayıp kendi köpeğini öldürdü. Hani sihirle kurşunların yönü değiştirilebilir falan denir ya, sapını tutan kişi yetişkin bir Kızılderiliyse, baltanın yönünün saptırılabileceğine kesinlikle inanmam. Ama kendi gözlerimle gördüm, aynen böyle oldu. Adam kendi köpeğini öldürmek istememişti. Aksini iddia eden varsa buyursun kanıtlasın.

Benekli'nin bizim et zulasını patlattığını anlatmıştım. Ölümümüz bu yüzden olacaktı neredeyse. Etrafta avlayacak hayvan kalmamıştı ve elimizdeki etle idare edecektik. Geyikler, peşlerine Kızılderilileri de takarak yüzlerce kilometre öteye gitmişlerdi. Halbuki biz yerimizde duruyorduk. Bahar henüz gelmemiş, nehrin buzu daha erimemişti. Benekli'den başlamak üzere köpekleri yeme kararı aldığımızda bir deri bir kemiğe dönmüştük. Bilin

bakalım o it ne yaptı? Sıvıştı. Onu yemeye karar verdiğimizi acaba nereden bildi? Geceler boyunca pusuda onu bekledik ama gelmeyince biz de öteki köpekleri yedik. Takımdaki bütün köpekleri.

Artık anlatacaklarımı bitiriyorum. Bilirsiniz, baharda büyük ırmakların buzları eriyip kırılmaya başladığında birkaç milyar tonluk buz parçaları ortaya çıkar, birbirini alttan üstten sıkıştırarak, öğütüp kırarak, aşındırarak ırmakla birlikte akar. Stewart Nehri'nin de buzları parçalanmaya başladığında bütün o gürültünün, patırtının, çatırtının ortasında Benekli'yi gördük. Belli ki bir yere gitmek için nehri geçmek isterken yakalanmıştı buzlara. Steve de ben de nehrin kıyısında neşeyle bağırıp çağırdık, şapkalarımızı havalara attık. Durup durup birbirimizi kucaklıyorduk. Bu taşkınlığı yaşadık çünkü nihayet Benekli'nin sonunu görmüştük. Oradan kurtulma şansı milyonda birdi, hatta o kadar bile değildi. Buzlar geçip gittikten sonra kanomuza bindik, küreklere yüklenerek Yukon'a çıktık, oradan da Dawson'a doğru inerken Henderson Deresi'nin ağzındaki kulübelerde kendimizi bir hafta besiye çektik. Dawson'da nehrin kıyısına yanaşırken bir de ne görelim, dikilmiş kulakları, sallanan kuyruğu ve içten bir karşılamayla yayılmış, gülümseyen ağzıyla Benekli oturmuş bizi beklemiyor mu... Be köpek, nasıl ettin de o buzların arasından kurtuldun? Dawson'a geleceğimiz günü ve saati nereden bildin de gelip nehrin kıyısında bizi karşılıyorsun?

Benekli hakkında ne kadar çok düşünürsem dünyada bilimin açıklayamayacağı şeyler olduğuna o kadar çok inanıyorum. Benekli'nin bilimsel bir açıklaması yapılamaz. O psişik bir fenomen, mistik bir olay; sanırım teosofiyle* yakından ilgili bir durum olsa gerek. Klondike

---

Dünyanın en büyük mistiklerinden sayılan Madam (Helena Petrovna) Blavatski'nin (1831-91) Hint felsefesinden etkilenerek oluşturduğu mistik fikir akımı. (ç.n.)

harika bir yerdi. Benekli olmasaydı orada milyoner olurdum. Benim asabımı bozdu. Onunla toplam iki yıl geçirdikten sonra artık direnme gücüm kalmadığını fark ettim. 1899'da yöreden ayrıldım. Ayrılırken de Steve'e bir şey demedim. Yani öylece sıvıştım. Ama gerekeni de yaptım. Steve'e bir kutu Rough-on-Rats fare zehri[8] bırakıp yanına bunu nasıl kullanması gerektiğine dair bir de not yazdım. Benekli bir deri bir kemik kalmama sebep olmuştu; asabım o kadar bozulmuştu ki seslenme mesafemde hiç kimse olmasa bile bir anda yerimden sıçrayıp etrafıma bakınırdım. Benekli'den kurtulduğumda öyle hızlı toparlandım ki ben bile şaşırdım. San Francisco'ya vardığımda on kilo almış, Oakland vapuruna binip eve gittiğimde eskiden nasılsam yine öyle hissetmeye başlamıştım; nitekim karım bir değişiklik var mı diye uzun uzun bakındı ama bir şey bulamadı.

Steve'den bir kere mektup aldım; ne kadar rahatsız olduğu belliydi. Benekli'yi ona bırakmamı bir türlü hazmedememişti. Ayrıca Rough-on-Rats'i talimatlar doğrultusunda kullandığını ama hiçbir şey olmadığını yazıyordu. Aradan bir yıl geçti. Eski işime dönmüş, her açıdan bolluk dönemine girmiştim, hatta biraz kilo da almıştım. Sonra Steve geldi. Gerçi bana uğramadı. Gazetede gemiyle gelenler arasında ismini görünce neden geldiğini merak etmiştim. Bunu kısa sürede öğrenecektim. Bir sabah uyandığımda Benekli'yi bahçemin kapısına bağlı vaziyette, sütçünün içeri girmesini engellerken gördüm. Öğrendim ki Steve hemen o sabah kuzeye, Seattle'a doğru yola çıkmış. O günden sonra da kilo falan alamadım. Karımın zorlamasıyla Benekli'ye bir tasmayla isimlik aldım, o ise bir saat içinde kadıncağızın cins İran kedisini öldürerek teşekkür etti. Benekli'den kurtuluş yok. Bu belayı ölene kadar çekeceğim galiba çünkü o it asla ölmeyecek. O geldiğinden bu yana iştahım azaldı; karım zayıf ve bit-

kin göründüğümü söylüyor. Dün gece Benekli, Bay Harvey'nin (yan komşum) kümesine girip özel yetiştirme süslü tavuklarından on dokuz tanesini öldürmüş. Parasını vereceğiz mecburen. Öteki yandaki komşumsa karımla tartışıp evden taşındı. Nedeni Benekli. İşte Stephen Mackaye'e bu yüzden gıcığım. Onun bu kadar adi bir adam olabileceğini hayatta aklıma getirmezdim.

Batard

Batard, şeytanın önde gideniydi. Baştan sona bütün Kuzey Topraklarında bilinen bir gerçekti bu. Birçok kişi onu "Şeytan'ın Dölü" diye çağırsa da sahibi Esmer Leclere, ona Batard gibi utanç verici bir isim koymuştu.* Esmer Leclere'in kendisi de şeytanın önde gideni olduğundan ikili birbirine gayet güzel uymuştu. İki şeytan bir araya gelirse kıyamet kopar derler; hele de bir araya gelenler Batard ile Esmer Leclere olunca kıyametin kopacağı kesindi. İlk tanıştıkları anda Batard, henüz aç, cılız, hain bakışlı bir köpek yavrusuydu; kurtlara benzer şekilde üst dudağını kaldırıp beyaz azı dişini göstermek gibi kendine özgü bir yöntemi olan Leclere ile ağızlarını karşılıklı açıp kapatarak birbirlerine diş bilediler, pis pis bakıp hırladılar. Nitekim Batard'a elini uzatıp onu diğer eniklerle birlikte samanların üstünde kıvır kıvır yattıkları yuvasından sürükleyerek çıkarırken Leclere'in üst dudağı yine kalkmış, gözleri acımasızca parlamaya başlamıştı. Birbirlerinin içini gördükleri kesindi çünkü Batard hemen o anda küçücük dişlerini Leclere'in eline gömmüş, buna karşılık o da yavrucağın gırtlağını başparmağıyla işaret parmağı arasına almış, içinde yeni yeni filizlenen hayatı söndürmeye bir gıdım kalana kadar sükûnetle sıkmıştı.

*"Batard", Fransızca "piç" demek.(ç.n.)

Fransız, ısırılmış elinden akan kanı silkeleyip atarken karların içinde zorlukla soluk almaya, nefesini düzenlemeye çalışan yavruya bakarak "Aziz anam" diye söylendi yumuşak, yumuşak. Sonra da Sixty Mile ticaret karakolunun tezgâhtarı John Hamlin'e döndü. "Çok sevdim de ondan böyle yaptım. Mösyö, ne kadar bu? Ne kadar? Alacam bunu. Hemen alacam."[1]

Satın aldığı yavruya aşırı bir nefret duyduğu için de Leclere, ona bu rezil ismi taktı. Beş yıl boyunca Kuzey Topraklarında türlü maceralara atılan ikilinin Yukon Nehri deltasındaki St. Michaels'tan Pelly Nehri'nin kaynağına, Peace Nehri'ne, Athabasca ve Great Slave göllerine kadar girip çıkmadıkları yer kalmadı.[2] O zamana dek insanla köpeğe benzeri asla yakıştırılmamış tavizsiz kötülük ve hainliklere sahip olduklarına dair nam saldılar.

Batard, babasını tanımıyordu (zaten o isim ona bu nedenle verilmişti) ama John Hamlin onun boz renkli babasının, en büyüklerinden bir orman kurdu olduğunu biliyordu. Yavru, anasınıysa yarım yamalak hatırlıyordu: sürekli hırlayan, en ufak bir şey için maraza çıkartan, arsız, sağlam yapılı, geniş göğüslü, iri çeneli, kötü kötü bakan, hayata sımsıkı tutunan, düzenbazlıkta ve şeytanlıkta deha mertebesine ulaşan bir köpekti. Hiçbir şeye inandığı veya güvendiği yoktu. Herkese ihanet edebileceği dışında hakkında emin olunacak tek şey bulunmayan bu kancığın vahşi ormanda yaşadığı aşklar, ahlakının da seviyesine işaret ediyordu. Ana-babasında hayli kuvvet ve hayli musibet bulunan Batard, sadece kanını canını değil, her şeyini onlardan miras almıştı. Tüm bunlara ek olarak, yeni yeni atmaya başlayan bu küçücük canı bastırıp ezmek ve itip kakmak suretiyle tüyleri her daim dikilmiş duran, hilekârlıkta zirvelere çıkan, içinden nefret taşan, suratsız, habis ve şeytani bir koca köpek haline gelene kadar şekillendiren Esmer Leclere'in ağır pençeleri

çökmüştü üstüne. Düzgün bir sahibi olsaydı iyi iş gören normal bir kızak köpeği haline gelebilirdi. Ama bu şansa asla sahip olmadı; Leclere, fıtratındaki melanetin hayata geçmesi dışında bir şans tanımadı ona.

Batard ile Leclere'in tarihi, acımasız bir mücadelenin tarihidir, ilk karşılaşmalarının da gayet güzel özetlediği gibi, beş amansız ve zalim yılın öyküsüdür. Öncelikle bunun sorumluluğu Leclere'e aittir, çünkü düşe kalka yürüyen uzun bacaklı bu küçük yavrucağın öfkesi belli bir mantıkla veya yöntemle değil, körlemesine, içgüdüselken kendisi düşünerek, anlayıp bilerek nefret ediyordu. Önceleri ona yaptığı zulüm, incelikli eziyetlerden ziyade (bunlar sonra gelecekti) kaba dayaktan ve ilkel gaddarlıklardan oluşuyordu. Bu dayaklardan birinde Batard'ın bir kulağı incindi. O kulak, hasar gören kaslarını bir daha kontrol edemeyen Batard'ın işkencecisinin derinlere kazınmış bir hatırası olarak ömrü boyunca sarkık halde duracaktı. Ve Batard bunu asla unutmayacaktı.

Batard'ın eniklik dönemi, aptalca isyanlar dönemiydi. Daima hezimete uğramasına karşın savaşmaya devam etti; doğası gereği mücadeleciydi çünkü. Asla boyun eğmedi. Kırbacın ve sopanın ıstırabından acı acı viyaklasa da meydan okuyan bir hırlama salmayı hiç ihmal etmedi. Ancak ruhundaki yakıcı kindarlığın, bu intikam tehdidinin getirisi, hep kırbacın yine sırtında şaklaması, sopanın yine tepesine inmesi oldu. Fakat anasının hayata sımsıkı tutunuşu vardı onda. Hiçbir şey onu öldüremezdi. Badirelerle serpilmeyi, açlıkla semirmeyi, hayatı için mücadele ederken zekâsını olağanüstü geliştirmeyi bildi, çünkü o, haskilerin sinsiliğiyle kurnazlığını anasından, kurtların hiddetiyle cesaretiniyse babasından almıştı.

Muhtemelen babası sayesinde asla ağlayıp sızlanmadı. Yavruluğun viyaklamaları ve cılız bacakları geride kaldığında, yavaş uyaran, hızlı vuran, sessiz, suratsız ve

amansız bir köpek oldu. Küfürlere hırlayarak, sopanın darbelerine ısırarak cevap veren, bu arada pis pis sırıtıp dindirilmez öfkesini ortaya koyan Batard'dan, yavruluktan çıktıktan sonra en uç işkencede bile bir acı veya korku çığlığı çıkartmayı başaramadı Leclere. Batard'ın bu boyun eğmezliği Leclere'in gazabını körüklemekten başka bir sonuç doğurmadı, daha büyük şeytanlıklara sevk etti onu.

Leclere Batard'a yarım, takım arkadaşlarına tam balık mı verdi, bizimki hemen o köpeklerin tayınını çalmak için harekete geçerdi. Zulaları patlatarak, binbir haydutluk yaparak hem köpeklerin hem de sahiplerinin dehşeti haline geldi. Leclere onu dövüp yarısı kadar bile iş görmeyen Babette'i mi okşadı, karların üstüne yatırıp koca çenesiyle arka bacağını kıran Batard yüzünden bu zavallı dişiyi vurmak zorunda kaldı. Yine Batard, takım arkadaşlarıyla giriştiği kanlı dalaşlarda tüm köpeklere egemen oldu, yolun ve yağmanın töresini koydu, yaşamak istiyorlarsa bu yasaya uymak zorunda bıraktı onları. Beş yıl boyunca sadece bir kez güzel sözler duyduğu, yalnızca bir kez yumuşakça okşandığı için bunların ne menem şeyler olduğundan haberi yoktu. Kendisi de yabani bir köpek olduğundan, bütün yabaniler gibi sıçrayıp kenara kaçtı, ona uzanan bu eli dişleriyle kaptı. Ona güzel sözler söyleyen dil ve yumuşakça okşayan el, bu topraklara yeni gelmiş olan Sunrise'daki misyonere aitti. Misyoner, ABD'deki evine altı ay boyunca mektup yazamayacak; adamcağız kan zehirlenmesinden gitmesin diye McQuestion'daki cerrah da buz üzerinde üç yüz kilometre yol kat edip onun yanına gelmek zorunda kalacaktı.

Batard'ın kendi bulundukları kamplara veya ticaret karakollarına yöneldiğini gören erkekler ve köpekler, hemen teyakkuza geçerdi. Onunla karşılaşan erkeklerin bacakları tekme atmaya hazırlanır, köpeklerinse tüyleri

dikilip dudakları geri çekilir, azı dişleri sergilenirdi. Bir keresinde adamın biri Batard'a gerçekten tekme attı; hızlı kurt ısırığıyla adamın baldırını çelik kapan gibi çenelerinin arasına alan Batard, dişlerini dibine kadar gömüp kemiğini çatırdattı. Adam Batard'ın hayatına kastettiğindeyse uğursuz bakışları ve kınından sıyrılmış avcı bıçağıyla Esmer Leclere girdi araya. Batard'ı öldürmek ha! Hayır aziz anası, o zevki kendine saklıyordu. Günün birinde mutlaka olacaktı bu; yoksa o bunu değil de öteki mi onu ... aman canım, kim bilebilir ki! Sonuçta mesele bir şekilde hallolacaktı.

İşte bu kadar sıkıntı yaratıyorlardı birbirine. Birinin aldığı her nefes ötekine bir tehdit, bir meydan okumaydı. Sevginin asla başaramayacağı şekilde, nefret bağlamıştı onları birbirine. Leclere, Batard'ın boyun eğip yaltaklanacağı, gelip ayaklarının dibinde inleyip ağlayacağı günü görmeyi kafasına takmıştı. Batard ise... Leclere onun aklında ne olduğunu gayet iyi biliyordu ve o şeyi birkaç kez gözlerinde de okudu. O kadar net okudu ki sonrasında sırtı ona dönükken sık sık arkasına bakmayı asla ihmal etmedi.

Leclere'in köpek için önerilen hatırı sayılır paraları reddetmesine herkes hayret ediyordu. Hatta bir keresinde Leclere'in dayağını yiyen Batard karların üstünde nefes nefese yatar ve kaburgaları kırılmış mı kırılmamış mı, kimse cesaret edip bakamazken John Hamlin, "Günün birinde onu öldüreceksin ve o zaman para etmeyecek," dediğinde, "Mösyö," diye cevap vermişti buz gibi bir sesle Esmer Leclere, "seni hiç ırgalamaz".

Herkes bir de Batard'ın neden kaçmadığına hayret ediyordu. Anlamıyorlardı bunu. Ama Leclere anlıyordu. Ömrünün çoğunu doğada, insan dilinin çıkardığı seslerden uzakta geçirmiş biriydi o; rüzgârın ve fırtınanın uğultusunu, gecenin iniltisini, şafağın fısıltısını, gündo-

ğumunun çıtırtısını dinlemeyi öğrenmişti. Nasıl olduğunu bilmese de bitkilerin büyümesini, içlerine özsularının yürümesini, tomurcukların patlayıp serpilmesini duyabiliyordu. Hareket eden şeylerin örtük dilini de anlıyor; kapana yakalanmış tavşanın, kavisli kanadıyla havayı döven kasvetli kuzgunun, ayın şavkı altında haşur huşur yürüyen ayının, alacakaranlıkla karanlık arasındaki dakikalarda boz bir gölge gibi sessizce kayarak ilerleyen kurdun devinimlerinin söylediklerini kavrıyordu. Ona göre Batard, son derece açık ve net konuşuyordu. Onun neden kaçıp gitmediğini gayet iyi anlıyor, anladıkça da omzunun üzerinden daha sık bakıyordu arkasına.

Batard hiç de görülesi olmadığı öfkeli anlarında birkaç kez Esmer Leclere'in boğazına hamle etmiş ancak sonu, her an onun elinde hazır duran kırbacın sapı marifetiyle kendini kaybetmiş vaziyette serildiği karların üstünde tir tir titremek olmuştu. Böylece Batard, sabırla vaktini beklemeyi öğrendi. Gücünün zirvesine, gençliğinin en görkemli haline ulaştığındaysa artık zamanın geldiğini düşündü. Geniş bir göğüse, normalden iri ve güçlü kaslara, kafadan omuzlara kadar dikilmiş tüylere, kısacası her şeyiyle tam kan bir kurt görünümüne sahipti. Gayrı vaktin eriştiğini düşündüğü anda Esmer Leclere kürklerine sarınmış uyuyordu. Başı aşağıda, çalışan tek kulağı geride, yere iyice sinmiş halde, sessiz kedi adımlarıyla yaklaştı ona. Yavaşça, son derece yavaşça nefes alarak ilerledi, yanına iyice sokulana kadar da kafasını kaldırmadı. Sonra bir an durdu, sahibinin derin bir nabızla düzenli olarak kabarıp inen tunç renkli çıplak boğazına, boğumlu âdemelmasına baktı. Görüntü nedeniyle ağzının suyu dişlerinden süzülerek dilinin üzerinden kayıp yere damlarken, tam o anda, aklına sarkık kulağı geldi, sonra kendisine attığı sayısız sopaları, yaptığı büyük yanlışları hatırladı ve hiç ses etmeden uyuyan adamın üstüne atladı.

Esmer Leclere, nasıl bir hayvan-ı kâmil olmalıydı ki boğazındaki dişlerin acısıyla uyandığı anda berrak bir zihinle ve olup biteni tamamıyla kavramış halde kendine geldi. İki eliyle Batard'ın ümüğüne yapışırken bir yandan da tüm ağırlığıyla onun üstüne çıkabilmek için yuvarlanıp kürklerin arasından sıyrıldı. Ama karşısında Batard vardı, gırtlaklarına atladıkları sayısız sığını ve ren geyiğini indiren binlerce atanın evladı, avcı bilgeliklerinin mirasçısıydı. Leclere'in ağırlığı üstüne bindiğinde arka ayaklarını kaldırıp onunla arasına soktu ve göğsünü, karnını pençeleyerek derisini, kaslarını tırnaklarıyla yırtmaya başladı. Bunun üzerine adamın biraz geri çekildiğini, vücut ağırlığını üzerinden kaldırdığını hissettiğinde, dişlerinin arasındaki gırtlağı silkelemeye çalıştı. Takımdaki diğer köpekler etraflarında hırlayan bir çember oluşturmuş, iyice yakınlarına kadar sokulmuşlardı. Giderek nefesi kesilen, duyularını kaybeden Batard, onların dişlerinin kendisine ne kadar aç olduğunu biliyordu. Ama köpekler konu bile değildi, onun asıl meselesi karşısındaki insandı; kuvvetinin son parçasına dek yırtıp parçaladığı, silkeleyip hırpaladığı, üstüne abanmış şu adam. Ama olmadı; Esmer Leclere'in iki eliyle boğazını sıkması sonucunda Batard'ın göğsü inip kalkmaya, ondan esirgenen havaya kavuşmak için acıyla kıvranmaya başladı, gözleri sabitleşip donuklaştı, dişleri yavaşça gevşedi ve bollaşıp şişen dili ağzından dışarı uğradı.

Leclere kendinden geçmiş köpeği itip uzaklaştırarak "Söyle lan! Böyle daha mı iyi, şeytan?" derken, kendi kanıyla tıkanmış ağzından çıkan kelimeler zar zor anlaşılıyordu.

Fakat bir yandan da Batard'ın üstüne saldıran köpeklere bastı küfürü. Köpekler geri çekilip daralttıkları çemberi genişlettiler, enselerindeki bütün tüyler dikilmiş

halde ve her an her şeyi yapmaya hazır vaziyette, dudaklarını yalayarak kıçlarının üstüne oturdular.

Batard çabucak kendine geldi, Leclere'in sesini duyunca hemen ayağa kalktı, henüz gücünü tam bulamamıştı, ileri geri sallandı.

"Ah lan, seni koca şeytan!" derken dili dolanıyordu Leclere'in. "Ah lan, seni öyle bir marizleycem, öyle bir ki gebertecem, gel lan, gel."

Tükenmiş ciğerlerine dolarken şarap gibi buran havayı içine çeken Batard'ın cepheden ani saldırısı adamın yüzüne ulaşmadı, açılmış dişlerinin metalik bir sesle kapanmasıyla sonuçlandı. Karların üzerinde yuvarlandıklarında Leclere deli gibi yumrukladı köpeği. Sonra ayrılıp karşı karşıya durdular, sağa-sola daireler çizerek yüzyüze yürüdüler. Leclere bıçağına davranabilirdi. Tüfeği ayaklarının dibindeydi. Ama onun da içindeki hayvan ayaklanmış, öfke kusuyordu. Ne yapacaksa elleriyle yapacaktı ve de dişleriyle. Nitekim Batard hamle etti ama Leclere yumruğuyla onu yere devirip üstüne bindi ve dişlerini köpeğin omzuna gömerek kemiğine kadar indi.

Benzerine ancak dünyanın en eski çağlarında rastlanabilecek bir ortam, ilkel bir sahneydi: Karanlık ormanda bir açıklık, pis pis sırıtan kurt-köpeklerin oluşturduğu bir çember ve çemberin merkezinde çılgın öfkeleriyle, kudurmuş hiddetleriyle, caniyane gazaplarıyla dalaşa kilitlenmiş; hırlayan, ısıran, nefes nefese kalan, acıyla bağıran, ilenen; dizginsiz bir canavarlık içinde pençeleyen, yırtan, parçalayan iki koca hayvan.

Leclere fırsatını bulup Batard'ın kulağının arkasına öyle bir yumruk çaktı ki hayvan bir an sersemleyip yere yıkıldı. O da atlayıp köpeği yerin dibine sokmak istermiş gibi üstünde zıplayıp durdu. Sonunda soluklanmak için zıplamayı kestiğinde Batard'ın arka bacaklarının ikisi de kırılmıştı.

Boğazının ve gırtlağının iyice işlevsiz kalması sonucu ağzından anlamlı sesler çıkaramayan Leclere, yumruğunu sallayarak çığlık çığlığa "Aaargh! Aaaargh!" diye bağırdı.

Ancak Batard boyun eğmedi. Orada öyle yüzükoyun, çaresizce yatarken bile görünür görünmez bir şekilde kalkan dudakları, güç bulup da sesini çıkaramadığı hırlama hareketiyle kıvrıldı. Leclere tekme attığında yorgun dişleri ayak bileğinin üzerine kilitlendi ama deriyi delip içeri giremedi. Bunun üzerine kırbacını eline alan Leclere, sanki parçalara bölecekmiş gibi Batard'a girişti. Kırbacı her indirişinde, "Bu sefer bana boyun eğeceksin! Anladın mı lan! Boyun eğdirecem sana!" diye bağırıyordu.

Sonunda o da tamamen tükenmiş, kan kaybı nedeniyle kendinden geçmiş vaziyette çöküp kendini kurbanının yanında yere bıraktı. Köpekler intikamlarını almak üzere çemberi daraltıp yaklaşınca, kendinden geçmeden önceki son bilinçli hareket olarak, onların dişlerinden korumak üzere yuvarlanıp Batard'ın üstüne çıktı.

Bu olay, Sunrise yakınlarında meydana gelmişti. Birkaç saat sonra kapısını Leclere'e açan misyoner, takımda Batard'ın olmadığını görünce şaşırdı. Leclere'in kızağın üstündeki örtüleri kaldırıp Batard'ı kucağına aldıktan sonra kapının eşiğine kadar sendeleye sendeleye getirmesi, bu şaşkınlık halini hiç de azaltmadı. Tesadüf, oradan oraya gezmeyi seven McQuestion'daki cerrah da biraz laflamak için ona uğramıştı; ikisi birden Leclere'in yaralarını sarmak üzere hemen harekete geçtiler.

"Hayır, mersi," dedi Leclere. "Önce köpeğe bakın. Ölecek mi? Hayır, ölmeyecek. Çünkü daha ona boyun eğdirecem. Bu yüzden ölmemeli."

Esmer Leclere'in paçayı kurtarması üzerine cerrah hayretlere gark oldu, misyoner bunun adını mucize koydu. Ancak o kadar zayıftı ki tam toparlanamadan ateşi

yükselip onu tekrar yatağa düşürdü. Batard'ın durumu daha da kötü olmasına karşın hayata bağlılığı üstün geldi, iyice sarılıp bağlanmış halde yattığı birkaç hafta içinde arka bacaklarının kemikleri kaynadı, organları kendini topladı. Leclere nekahet döneminde solgun ve titrek halde kulübenin kapısının önüne çıkıp güneşin altına oturduğunda Batard, kendi türü arasında üstünlüğünü tekrar kabul ettirmiş, üstelik takımdaşlarının dışında bir de misyonerin köpeğine boyun eğdirmişti.

Leclere misyonerin koluna girip ilk kez kulübeden dışarı çıkarak sınırsız bir ihtiyatla üç ayaklı tabureye yavaşça otururken Batard'ın tek bir adalesi seğirmedi, tek bir kılı titremedi.

"İyi," dedi, Leclere, "çok iyi. Güneş ne güzel." Yara bere içindeki ellerini uzatıp onlara güneş banyosu yaptırdı.

Sonra bakışları köpeğe düşünce o eski ateş canlandı gözlerinde. Misyonerin koluna hafifçe dokundu. "Sevgili peder, şu Batard var ya şu Batard, şeytanın önde gideni. Bana bir tabanca getir de şu güneşin tadını huzur içinde çıkarayım."

Ondan sonra da Leclere, günler boyunca kulübenin kapısının önünde bu şekilde oturdu. Asla uyuklamadı ve tabancayı dizlerinin üzerinden hiç ayırmadı. Batard'ın her gün ilk işi tabancanın her zamanki yerinde durup durmadığına bakmaktı. Orada olduğunu görür görmez durumu anladığını gösterir şekilde dudağını hafiften kaldırıyor, Esmer Leclere de kendi dudağını kaldırıp sırıtarak cevabını veriyordu. Bir gün bu durum misyonerin dikkatini çekti.

"Yüce Tanrım!" dedi, "köpeğin seni anladığına hakikaten inanacağım."

Leclere yumuşak yumuşak güldü. "Bana bak peder. Ben ne laf etsem dinler o."

Sanki teyit edermiş gibi Batard da onun sesini duymak için tek kulağını gözle görülür şekilde kımıldattı.

"Aha işte."

Batard'ın boğazının derinliklerinden bir gurlama duyuldu, ensesindeki tüyler kabardı, vücudundaki her adale bir şeyler olacağı beklentisiyle gerildi.

"Şimdi tabancayı kaldırıyorum, bak işte." Sözleriyle uyumlu biçimde tabancayı kaldırıp Batard'a doğru tuttu.

Batard tek hamlede yan tarafa doğru sıçrayıp kulübenin köşesinin arkasında yere inerek gözden kayboldu.

"Yüce Tanrım!" diye birkaç kere tekrarladı peder, düzenli aralıklarla.

Leclere ise gururla sırıtıyordu.

"Peki neden senden kaçmıyor?"

Fransız, halkına özgü bir hareketle, kara cehaletten sınırsız kavrayışa dek her şeyi ifade edebilecek şekilde silkti omuzlarını.

"Peki ya sen neden onu öldürmüyorsun?"

Yine aynı şekilde silkildi omuzlar.

"Peder" dedi biraz durduktan sonra, "daha vakti gelmedi. O şeytanın önde gideni. Günün birinde onu aha şu kadarcık parçalara ayıracam. Tamam mı? Günün birinde. İyi mi?"

Bir süre sonra Esmer Leclere köpeklerini toparlayıp vapurla Forty Mile'a, sonra da Porcupine'e gitti, orada P. C. Şirketi'nden bir iş alarak yılın yarısından fazlasını keşif gezisinde geçirdi. Sonra da Koyukuk Nehri üzerinden kutup dairesine çıkarak terk edilmiş Arctic City'ye vardıktan sonra Yukon boyunca kamptan kampa uğrayarak aşağı indi. Bu uzun aylar boyunca Batard nice ibretlik dersler aldı. Bir sürü işkence gördü; açlığın eziyetiyle, susuzluğun ıstırabıyla, ateşin azabıyla terbiye oldu, en beteri de müziğin zulmünü yaşadı.

Türünün diğer bireyleri gibi Batard da müzikten hoşlanmazdı. Tel tel her bir sinirini gerer, varoluşunun bütün dokularını yırtar, büyük acı verirdi ona müzik. Kurtların soğuk gecelerde burunlarını yıldızlara dikip saldıkları avaza benzer biçimde uzun uzun ulumasına neden olurdu. Bu ulumayı engelleyemezdi bir türlü. Esmer Leclere'le olan mücadelesindeki tek zaafı ve büyük utancı buydu. Leclere ise sert içkiye olduğu kadar büyük bir tutkuyla aşıktı müziğe. Ruhu kendini dile getirmek için feryat ettiğinde bu iki yoldan birinde, çoğunlukla da ikisinde birden bulurdu ifadesini. Hele bir de kafayı bulmuşsa o güne dek terennüm edilmemiş şarkılar zihninde kıvrak ezgilere dökülür, içindeki şeytan uyanıp ayağa dikilir, ruhu Batard'a zulmederken söylerdi nihai sözünü.

"Hadi bakalım, şimdi de biraz müzik yapalım," derdi. "Eee, ne dersin Batard?" Müzik yapalım derken, üzerine titrediği, sabırla bakıp tamir ettiği eski ve hırpalanmış bir armonikadan bahsetmekteydi. Eski püsküydü ama paranın satın alabileceği en iyi armonikaydı; insanoğlunun daha önce hiç duymadığı tuhaf, başıboş havalar dökülürdü gümüş deliklerinden. İşte o anlarda boğazı suskun kalan, dişleri sımsıkı kenetlenen Batard, kulübenin en uzak köşesine doğru santim santim gerilerdi. Kolunun altına kalın bir sopa yerleştiren Esmer Leclere ise armonikayı çalarak santim santim onu takip eder, kaçacak yeri kalmayana kadar adım adım üstüne giderdi.

Batard önce o koca cüssesini mümkün olan en dar mekâna sığacak kadar küçültüp yere yapışır ancak müzik giderek yaklaştıkça dikilmek zorunda kalır, arkası kulübenin kalaslarına dayanmış halde, ses dalgalarını yok etmek istermiş gibi ön ayaklarıyla havayı yellerdi. Dişlerini sımsıkı kenetlenmiş halde tutmaya çalışırken adalelerine şiddetli kasılmalar, tuhaf seğirme ve sarsılmalar musallat olur, sessiz bir işkence halinde bütün vücudu titreyip kıv-

ranana kadar bu durum sürerdi. Kontrolü zayıfladıkça çeneleri kasılmalı hareketlerle birbirinden ayrılır, derinlerinden gelen titreşimler, insan kulağının duyamayacağı pes bir tonla gırtlağını zorlardı. İşte o zaman burun delikleri açılır, gözleri büyür, kendini çaresiz bırakan bir öfkenin ürünü olarak tüyleri dikilir ve uzun bir kurt uluması yükselirdi ağzından. Hızla çıkmak için sesleri birbirine karıştıracak kadar acele eden uluma, boğazında şişip büyüyerek canhıraş bir ses patlamasına dönüştükten sonra hüzünlü bir ağıtın namelerine doğru küçülerek sönerdi. Peşinden aynı yürek yarılmasıyla oktav oktav yükselen bir sonraki dalga gelir, içindeki sonsuz kahır ve ıstıraplar, mecalsiz kalana, kendinden geçene, güçten düşerek yavaş yavaş sönüp gidene dek dışarı akardı.

Bu onun cehennemiydi sanki. Esmer Leclere, tam da cehennem zebanilerine yakışır bir kavrayışla içini görür, tek tek tüm sinirlerini, kalbinin her bir telini tanır; uzun feryatlar, titremeler ve düşük perdeden iç çekişler aracılığıyla içindeki kasvetin son parçacığını bile Batard'dan nasıl teslim alacağını bilir gibiydi. Çok korkutucuydu; asabı bozulan Batard, yirmi dört saat boyunca gergin olur, takımdaşlarına karşı egemen ve yırtıcı tutumunu aynen sürdürse de en ufak sesten irkilen, kendi gölgesine bile takılıp düşen bir köpek haline gelirdi. Yine de boyun eğmiş bir ruhun belirtisi görünmedi onda. Tersine giderek daha sakin ama daha katı bir köpek haline geldi, düşündüğünü belli etmeyen bir sebat hali içinde Esmer Leclere üzerine kafa yorarak, habire onu ölçüp tartarak doğru zamanı beklemeye başladı. Ateşin başında kıpırtısız yatar, bakışlarını saatler boyunca Leclere'e diker, nefret dolu gözlerle ona nazar ederdi.

Leclere sık sık hayatın özüne; şahinin tüylerle kaplı bir şimşek gibi göklerden aşağı hışımla inmesine, koca yaban kazlarının oradan oraya göçmesine, alabalıkların

yumurtlamak için Yukon Nehri'nin güçlü akıntısının kaynağına doğru üç bin kilometre yol kat etmesine neden olan o boyun eğmez öze karşı geldiğini duyumsardı. Böylesi anlarda o da kendi boyun eğmez özünü dile getirmeye zorunlu olduğunu hisseder; güçlü içkiler, vahşi ezgiler ve Batard eşliğinde, sahip olduğu küçücük kudretle nesnelerin üstüne izini bıraktığı, geçmişte olmuş, halen olmakta ve gelecekte olacak her şeye meydan okuyup karşısına dikildiği keyifli cümbüşlere dalardı.

Leclere'in zihninin ritimlere dökülmüş aşırılığı Batard'ın varoluşunun görünmez tellerine dokunup o uzun ve kasvetli ulumayı ortaya çıkardığında, "Orda bi şeyler var," derdi. "Ben de iki elimi birden sokup onu çekip alacam ordan. Ha ha ha! Bayıldım bu işe! Hem de çok bayıldım! Peder ilahi okur, kadınlar dua eder, erkekler söver, küçük kuşlar cik cik öter, Batard da uv uv ulur. Hepsi aynı. Ha ha ha!"

Sevilen bir rahip olan Peder Gautier, bir keresinde ruhunun nasıl azap çekeceğini örneklerle anlatarak Leclere'i yola getirmeye çalıştı. Bir daha asla bunu denemedi çünkü Leclere, "Olabilir peder," diye cevapladı onu, "zaten ben de biliyom ki cehenneme gidecem, hem de ateşe atılan çam dalı gibi, bir anda yanıp tutuşacam. Di mi, peder?" dedi ona.

İyi şeyler gibi kötü şeyler de nihayetinde son bulur; Esmer Leclere'e de oldu bu. Yazın suları azalmış nehirde sırıkla ilerlettiği tekneyle Sunrise'a gitmek üzere McDougall'dan yola çıktı. McDougall'dan ayrıldığında yanında Timothy Brown vardı ama Sunrise'a vardığında tek başınaydı. Üstelik varış noktasında, kasabadan ayrılırken ikisinin arasında bir tartışma çıktığı ve karşılıklı atıştıkları duyulmuştu çünkü onlardan yirmi dört saat sonra kıçındaki çarkıyla şaruldaya şuruldaya yola çıkan *Lizzie* adlı on tonluk vapur, Leclere'den üç gün önce Sunrise'a

varmıştı. Neticede Leclere, omzunda temiz bir kurşun deliği, dilinde pusu ve cinayet hikâyeleriyle menzile erişti.

Bu arada Sunrise'da bir altın damarı bulunmuş ve her şey çok değişmişti. Misyoner, birkaç yüz altın arayıcısının, hayli viskinin ve yarım düzine donanımlı kumarbazın kasabanın sokaklarına zerk olmasıyla birlikte yerliler için yıllardır gösterdiği çabaların boşa gittiğini, emeklerinin temize havale edildiğini görmüştü. Kızılderili kadınların, karılarını memlekette bırakmış madencilerin ateşlerini sıcak tutup karınlarını fasulyeyle doyurmaktan, Kızılderili erkeklerinse sıcacık kürklerini kara şişeler ve arızalı saatlerle değiştokuş etmekten başka şeye vakit ayıramayacak kadar meşgul olduklarını görünce yatağına uzanmış, birkaç kez "Tanrım sana sığındım" demiş ve nihai hesaba çekilmek üzere kabaca yontulmuş dikdörtgen bir sandık içinde terki hayat eylemişti. Bunun ardından kumarbazların rulet ve iskambil masalarını taşıyıp yerleştirdiği misyon binası, akşamdan sabaha fişlerin tıkırdadığı, sabahtan akşama kadehlerin şıngırdadığı bir mekân haline gelmişti.

Timothy Brown, kuzeyin maceracıları arasında hayli sevilen biriydi. Sevilmeyen tek huyu asabiliği ve hızlı yumruğuydu ki bunu da iyi yüreği ve bağışlayıcılığıyla fazlasıyla telafi ediyordu. Oysa Esmer Leclere'in hiçbir şeyi telafi ettiği yoktu. Akıllarda kalan birkaç vukuatının da ortaya koyduğu üzere, adı gibi kara yürekliydi ve Timothy Brown ne kadar sevilirse, ondan da o kadar nefret edilirdi. Bu yüzden Sunrise'lılar omzunu antiseptikle pansuman ettikten sonra onu Yargıç Lynch'in[3] karşısına getirdiler.

Basit bir davaydı. Leclere, McDoguall'da Timothy Brown'la atışmıştı. McDougall'ı Timothy Brown'la birlikte terk etmiş, Sunrise'a tek başına gelmişti. İlletin biri olduğu bilindiği için oybirliğiyle Timothy Brown'ı onun

öldürdüğü sonucuna varıldı. Leclere ise onların ortaya koyduğu somut olguları kabul ediyor fakat vardıkları sonuca karşı çıkarak olaylara dair kendi açıklamasını getiriyordu. Buna göre Sunrise'ın yirmi mil uzağındaki kayalık kıyının orada Timothy Brown'la birlikte sırıkla teknelerini ilerletiyorlarmış. İşte o kıyıdan tüfekle iki el ateş edildiğini duymuşlar. Timothy Brown tekneden suya düşmüş ve kırmızı kabarcıklar eşliğinde dibe doğru inmiş; bu da onu son görüşü olmuş. Kendisiyse sızım sızım sızlayan bir omuzla canını teknenin dibine zor atmış. Hiç ses çıkarmayıp gizlice kıyıyı izlemeye koyulmuş. Bir süre sonra ortaya çıkan iki Kızılderili, huş ağacı kabuğundan yapılma bir kano taşıyarak[4] suyun kenarına gelmiş. Kanoyu nehre sürüp içine bindikleri anda Leclere ateş etmiş. Birini vurup Timothy Brown gibi kanonun kenarından suya düşürmüş. Ötekiyse kendini kanonun dibine atmış. Bunun ardından Kızılderililerin kanosuyla Leclere'in teknesi arasında, suda sürüklenirken devam eden bir mücadele cereyan etmiş. Akıntının ikiye bölündüğü bir adanın önünde onlar da ayrılmış; tekne adanın bir yanına, kano öbür yanına sapmış. Bundan sonra kanoyu görmemiş. O da Sunrise'a gelmiş. Evet, sağ kalan Kızılderilinin kendini kanoya atmasına bakarak onu vurduğu kesinmiş. Hepsi bu kadarmış.

Bu açıklama yeterli görülmedi. Yine de olayı iyice soruşturmak için *Lizzie*'nin buharları tüte tüte nehrin aşağısına gidip tekrar gelmesine kadar geçecek on saatlik süreyi ona tanıdılar. On saat sonra *Lizzie*, şarıldaya şuruldaya Sunrise'a döndü. Soruşturacak bir şey kalmamıştı. Esmer Leclere'in ifadesini destekleyecek herhangi bir delil bulunamamıştı. Yasa koydukları kadar yasaya tapan türden de adamlar olduklarından vasiyetini yapmasını söylediler çünkü Leclere, Sunrise'da elli bin dolarlık bir maden imtiyazını elinde tutuyordu.

Leclere omuzlarını silki. "Tek bir şey var" dedi, "sizin iyilik dediğiniz bir şey, küçük bir şey, küçük bir iyilik, o kadar. Elli bin dolarımı kiliseye, haski köpeğim Batard'ı da şeytana bırakıyorum. Küçük iyilik de şu: Önce onu sallandırın, sonra beni asın. Tamam mı?"

Tamamdı. Sahibini nihai menzile götüren yolu Şeytan'ın Dölü'nün açması şartı kabul edildi ve nehir kıyısında tek başına duran büyük çam ağacının yanına gitmek üzere duruşmaya ara verildi. Orada Durgun Charley, cellat düğümü attığı halatın ilmeğini Esmer Leclere'in boynuna geçirip iyice sıkıladı. Ellerini arkadan bağlayıp bir bisküvi sandığının üstüne çıkmasına yardım ettiler. Sonra halatın öteki ucunu yatay bir dalın üstünden aşırıp gergin olmasına dikkat ederek bağladılar. Bir tekmeyle sandığın Leclere'in altından itilmesi, havada sallanmasına yetecekti.

Arada sırada madenlerde mühendislik yapan Webster Shaw, "Şimdi de köpek," dedi. "Hadi bakalım Durgun, onun da boynuna ipi geçiriver."

Leclere sırıttı. Durgun Charley, ağzına bir tutam tütün attıktan sonra hiç de acele etmeden halatı elinin etrafında birkaç kez doladı. İyice saldırganlaşan sivrisinekleri kovalayıp yüzünden uzaklaştırmak için bir-iki kere durdu. Başının etrafında küçük bir bulut oluştuğu görülebilen Leclere dışında herkes sivrisinek kovalıyordu. Yerde uzanmış yatan Batard bile ön patileriyle sivrileri savmaya, gözlerinden ve ağzından uzak tutmaya çalışıyordu.

Durgun Charley, Batard'ın kafasını kaldırmasını beklerken kıpırtısız havada uzaklardan cılız bir ses duydular, ellerini kollarını sallaya sallaya kasabayla aralarındaki düzlükten koşarak gelen birini gördüler. Bakkaldı.

Yanlarına yaklaşırken, nefes nefese "Durun millet, duruuun!" diye bağırıyordu.

Soluklanırken, "Biraz önce dükkana Küçük Sandy ile Bernadotte geldi," diye durumu açıkladı. "Vapurdan biraz aşağıda inip kestirmeden gelmişler. Kuzgun'u da yanlarında getirmişler. Küçük derelerden birine takılıp kalmış kanosunun içinde bulmuşlar onu, üstünde bir çift de kurşun deliği var. Öteki Kızılderili de Klok-Kutz'muş, karısının ağzını yüzünü dağıtıp yere serdiydi ya, işte o."

"Gördünüz mü? Ne demiştim? Alın işte!" diye sevinçle haykırdı Leclere, "Kesin odur! Bakın işte, doğru söylüyorum."

Webster Shaw, "Şu lanet Kızılderililere biraz yol yordam öğretmemiz gerekecek," diye açtı ağzını. "Biraz semirdikçe başlıyorlar azmaya. Burunlarını iyice sürtmemiz lazım. Hepsini toplayıp ibret olsun diye Kuzgun'u ipe çekelim. Yapacağımız şey budur. Gelin bakalım o kendini nasıl savunacak?"

Kalabalık, Sunrise doğrultusunda alacakaranlığın içinde gözden yitmeye başlarken, "Heey, mösyöler!" diye seslendi Leclere. "Ben de bu eğlenceyi çok görmek isterim..."

Webster Shaw, omzunun üstünden, "Sen dur hele, döndüğümüzde salarız" diye bağırdı. "Bu arada işlediğin günahları ve takdiriilahiyi iyice düşün bari. Sana faydası olur. Bu haline de şükret."

Büyük tehlikelerle burun buruna gelmeye alışmış adamların sinirleri güçlü olur, sabretmeyi iyi bilirler ya, kendini uzun süre beklemeye hazırlayan Esmer Leclere de böyleydi; zihnini sakinleştirip duruma uyarladı. Ancak bedenini bir türlü duruma uyarlayamıyordu çünkü gergin duran halat nedeniyle onun da dimdik durması gerekiyordu. Bacak kaslarını azıcık da olsa gevşeteyim dediği anda halat boynunu sıkıyor, dimdik durduğundaysa yaralı omzu canını fena yakıyordu. Gözlerine konan sivrisinekleri kovmak için alt dudağını ileri uzatıp

yukarı doğru yüzüne nefes verdi. Yine de durumundan şikayetçi sayılmazdı. Ölümün karanlık ağzının içinden çekilip alınmak, az bir bedensel rahatsızlığa değerdi; ah bir de Kuzgun'un asılmasını kaçırmasaydı...

Derin derin bunları düşünüyordu ki yerde uzanmış, kafasını ön patilerinin arasına alıp uykuya dalmış Batard'a takıldı gözü. O anda aklında düşünce falan kalmadı. Dikkatle köpeği inceleyerek gerçekten mi uyuduğunu, yoksa numara mı yaptığını anlamaya çalıştı. Batard'ın böğrü düzenli aralıklarla şişip iniyordu ama Leclere, onun normalden bir gıdım hızlı nefes alıp verdiğini hissettiği gibi, tek tek her tüyünde uykuya dalıp kendinden geçtiğini yalanlayan bir teyakkuz, bir tetikte olma hali sezdi. Köpeğin uyanık olmadığını garanti edene Sunrise'daki madenini verebilirdi. Bir keresinde eklemleri çatırdayınca büyük bir suç işlemişçesine gözlerini hemen Batard'a çevirip kalkıp kalkmadığına baktı. O zaman değil ama birkaç dakika sonra hayvan tembel tembel, ağır ağır kalktı, gerindi, sonra da dikkatle Esmer Leclere'e çevirdi bakışlarını.

Nefesini tutarak, "Aziz anam," dedi Leclere.

Görünürde ve duyulurda kimsenin olmadığından iyice emin olan Batard yere oturdu, üst dudağını gülermiş gibi kıvırdı, Leclere'e baktı ve dudaklarını yaladı.

Leclere, "Demek sonum böyle olacak," deyip acı ve alaycı bir kahkaha attı.

Sarkık kulağı sallanıp titrerken, sağlam kulağı şeytani bir kavrayışla ileri doğru dikilmiş olan Batard, adama yaklaştı. Başını muzipçe bir yana savurduktan sonra çıtkırıldım adımlarla, oyun oynarcasına ilerledi. Vücuduyla nazikçe sandığa sürtünüp önce bir kere, sonra bir kere daha sarstı. Leclere son derece dikkatli ve küçük taytay adımlarıyla dengesini zorlukla buldu.

"Bana bak Batard," dedi sükûnetle, "öldürürüm seni." Batard bu kelimeyi duyunca hırladı ve sandığı

daha kuvvetli sarstı. Sonra arka ayakları üzerine doğrulup ön ayaklarıyla daha yüksekteki bir noktaya ağırlığını vermeye başladı. Leclere tekme attı ama halat boynunu aniden ve öyle sert bir şekilde sıktı ki neredeyse dengesini kaybediyordu.

"Hi, ya! Bas git lan! --" diye haykırdı.

Batard, Leclere'in isabetle koyduğu teşhise göre şeytani bir laubalilik taşıyan edasıyla yirmi adım kadar geri bastı. Leclere, onun sık sık vücudunu havalandırıp bütün ağırlığıyla su deliklerinin üstüne inerek orada oluşmuş buz tabakalarını kırdığını hatırladı ve hayvanın aklında ne olduğunu anladı. Batard karşısına geçti, durdu. Beyaz dişlerini göstererek pis pis güldü, Esmer Leclere'den benzer bir sırıtışla aynen cevabını aldı, sonra da vücudunu havalandırıp bütün ağırlığıyla doğrudan sandığa daldı.

On beş dakika sonra gittikleri yerden dönen Durgun Charley ve Webster Shaw, alacakaranlıkta sarkaç misali ileri geri sallanan bir hayalet seçer gibi oldular. Aceleyle seyirttiklerinde artık tüm hareketi son bulmuş Leclere'in bedeniyle birlikte bir canlı gördüler; derinden sarsılmış, endişeler içinde cesede yapışmış, onun ileri geri sallanmasını sağlayan bir devinim veriyordu.

"Hi, ya! Geri bas seni Şeytan'ın Dölü!" diye bağırdı Webster Shaw.

Batard ona baktı ve dişlerini gevşetmeden, tehditle hırladı.

Durgun Charley tabancasını çıkardıysa da sanki buz gibi bir hava varmış gibi tir tir titriyordu, doğrultamadı.

"Al şunu," deyip yanındakine verdi.

Webster Shaw kısa bir kahkaha attı, parlayan gözlerin arasına nişan aldı ve tetiği çekti. Batard'ın bedeni ani bir darbeyle sarsıldı, yere düşüp kısa bir süre düzensizce kasıldı, sonra kendini bıraktı. Dişleri hâlâ birbirine sımsıkı kenetliydi.[5]

ÇEVİRMENDEN İLGİLİSİNE PAYLAŞIMLAR

Çocukluğu çiftliklerde geçen Jack London, erken yaşlarından itibaren köpeklerle haşır neşir olmuş, onları iyi tanımış biriydi. Ailesi şehre ilk taşındığında da yanlarında bir köpek vardı. Ancak sonrasında maceralı bir hayat yaşarken köpekler hayatından çıkar. Alaska'ya altın aramaya gittiğinde karşılaştığı Jack isimli köpek, bu bağlantının tekrar kurulmasını sağlar. Kendisini tüm yurda ve dünyaya tanıtan *Vahşetin Çağrısı* adlı romanındaki Buck karakterine esin kaynağı olan köpek budur. Alaska'dan döndükten sonraki döneminde inişli çıkışlı bir hayat yaşayan, yazarlık sevdasıyla ailesinin geçimini sağlamak için bir işe girme ikilemi arısında kalan Jack London'ın hayatında, köpek yoktu. Yazarlıktan para kazanıp çiftlik sahibi olduğu tarihten itibarense ölene dek hep köpeği oldu.

Jack London çok sevdiği ve iyi tanıdığı köpeklerin baş kahraman olduğu dört roman, üç de öykü kaleme aldı. Elinizdeki kitapta bu üç öykü bir araya getirilmiştir. Bu kitabın başlığını Jack London koymadı çünkü o bu üç öyküyü ayrı zamanlarda yazıp ayrı ayrı öykü derlemelerinde yayınladı. Bu başlık, onun köpek öykülerini aynı kitapta toplayan çevirmene aittir.

KAHVERENGİ KURT

Jack London bu öyküyü 1906'da "Brown Wolf" başlığıyla yazdı ve aynı yıl *Everybody's Magazine*'de yayınlayarak karşılığında 750 dolar (enflasyon hesabına göre 2021'de yaklaşık 23 bin dolar) aldı. Öykü, *Love of Life* (1907) başlıklı öykü derlemesinde de yayınlandı.

1 Jack London burada, kendisiyle inceden dalgasını geçmeyi ihmal etmemiş. Martin Eden romanında anlattığı gibi yazarlığa ilk başladığı zamanlarda sadece şiirlerini değil, hiçbir öyküsünü, romanını, makalesini, mizah yazısını, kısacası elinden çıkma hiçbir şeyi dergilere satamayan o büyük deha, aslında kendisidir. Neyse ki düzenli bir işe girmeyip yazarlık hevesini takip etme ısrarından vazgeçmedi. Neyse ki bir süre sonra yazdıkları yayınlanmaya başladı da biz okurlar, böylesine büyük bir yazardan yoksun kalmamış olduk.

2 ABD'de Vahşi Batı döneminin ünlü yük, yolcu ve posta taşıma şirketi. Kovboy filmlerinden hepimizin aşina olduğu o ünlü posta arabalarını işlettiği ve ismi o arabalarda yazılı ol-

duğu için toplumsal belleğe geçmiştir (örneğin gencecik John Wayne'in koruduğu arabanın Ceronimo önderliğindeki Apaçiler tarafından kovalandığı uzun sahnenin bulunduğu 1939 yapımı *The Stagecoach* filmi). 1852 yılında Henry Wells ve William Fargo tarafından San Francisco'da altın madencilerine yönelik banka ve taşımacılık şirketi olarak kuruldu. Şirketin yolcuları altı atın çektiği Concord marka arabada yolculuk ederken altınlar, kıymetli kağıtlar ve paralarsa sürücü koltuğunun altında bulunan Wells Fargo hazine sandığı içinde taşınır ve hem sürücülük hem de korumalık yapan silahlı şirket elemanları tarafından korunurdu. Bu elemanlardan biri de sonraları Vahşi Batı'nın vahşi kanun adamı olarak ünlenecek ve hakkında yapılan haberlerle, yazılan kitaplarla, çekilen filmlerle efsaneleşerek adını bizim zamanımıza kadar taşıyacak olan Wyatt Earp'tür. Okuduğunuz öykünün yazıldığı 1906 itibariyle trenle ve tren bağlantılı araba seferleriyle taşımacılık yapan Wells Fargo, ABD'nin batısı, orta-batısı ve doğusu arasındaki yaklaşık 5 bin kilometrelik yolda bulunan yüzlerce şehir ve kasabaya yolcu, kıymetli yük ve posta taşıyordu. I. Dünya Savaşı'nın başında tüm taşımacılık şirketleri devlet tarafından devralınınca Wells Fargo, hayatına banka olarak devam etti. Halen ABD'nin büyük bankalarından biri olarak faaliyet gösteriyor.

3 Bu durumda Kurt'un aldığı mesafe, kuş uçuşu yaklaşık 900 kilometre ediyor.

4 Güneyden gelişine ve Klondike köpeği oluşuna bakarak Kurt'un izlediği yolu tahmin edebiliriz. Walt ve Madge Glen Ellen'da oturduğuna göre oranın güneyinde kalan ve Klondike ile bağlantısı olan bir yer olmalı. Muhtemelen Glen Ellen'in kuş uçuşu 65 kilometre güneyinde kalan ve demiryollarıyla deniz yollarının batıdaki en büyük birleşim merkezi olan San Francisco'dan gelmiştir. Klondike, Kanada'nın kuzeybatı bölgelerinde bulunan Yukon Nehri'ne dökülen bir ırmağa ve o ırmağın etrafındaki yerleşime verilen isimdir. Bu öykünün yazıldığı sıralarda, Klondike'tan San Francisco'ya gelmek için, öncelikle bin küsur kilometrelik zorlu yolları aşıp Pasifik sahilindeki Dyea kasabasına ulaşmak gerekiyordu. Buradan ABD'nin en kuzey limanı Seattle'a ulaşmak için gemiye binilir, oradan da daha güneydeki San Francisco'ya ya yine bir gemi yolculuğuyla varılırdı. Demek ki Kurt San Francisco'ya bu güzergahtan getirilmiş, orada kaçmış ve kuzeye doğru olan yolculuğuna başladığında da yolu Glen Ellen'a düşmüştü. Jack London bu yolu iyi bilir çünkü 1897 yılında altın aramak için kendisi de San Francisco'dan gemiye binip

Seattle'da inmiş, oradan başka bir gemiyle Dyea'ya geçmiş, oradan da zorlu yolları, karlı-buzlu dağları, akıntılı nehirleri, buz gibi gölleri aşıp Klondike'a gitmişti.

5 Buna göre 2021 itibariyle takımın bedeli 150 bin, tek başına Kurt'un bedeliyse 35 bin dolar dolar ediyor ki gerçekten de fahiş fiyatlar. 1898 yılında, yani altına hücumun en hararetli döneminde Klondike'ta bulunanlar için iyi bir köpek takımının ne büyük bir servet olduğunu, iyi köpeklerin fiyatının birkaç yüz, iyi takımlarınsa iki bin dolara kadar çıktığını başka kaynaklardan da biliyoruz. Bu tutarların bile çok üstündeki fiyatlara köpeğini satmamasından, gerçekten de Kurt'un özel bir köpek olduğu ve sahibine bu parasal karşılıktan çok daha fazla şey ifade ettiği anlaşılıyor.

6 Bu öyküdeki Brown Wolf karakteri, Jack London'ın köpeği Brown Wolf'tur. Alaska'ya altın aramaya giden bir Kaliforniyalı tarafından oradan getirilen köpek, sahibinin ölümü üzerine 1905 yılında ailesi tarafından Jack London'ın çiftliğine gönderilir ve onu sahiplenmesi istenir. Jack London kabul eder. Ancak köpek, sürekli olarak kaçıp eski sahibinin evine gitmektedir. Her kaçışında Jack London veya uşağı Manyungi gidip köpeği geri getirmektedir. Sonunda köpek bir gün kendi kendine çiftliğe döner. Jack London onun kendi başına geldiğini görünce bulunduğu yerden atlaya zıplaya koşup büyük bir sevinçle köpeği bağrına basar. Nitekim köpek artık orada kalmaya karar vermiştir. O günden itibaren de, Jack London'ın karısı Charmian'ın ifadesiyle, "dünyadaki diğer her şeyden hayal kırıklığına uğradığını gösteren bir ruhun sessiz hayranlığı içinde," kendini Jack London'a adar. Gerçekten de aynı öyküdeki köpek gibi, Jack London'ın attan düşme tehlikesi geçirdiği iki olay dışında hiç havlamayan, sessiz bir köpektir. Öyküde anlatılan renke olduğundan Brown veya Brown Wolf (kahverengi kurt) ismiyle çağrılmaya başlanır.

Charmian'ın anlattığına göre meraklı, zeki, canlı canlı bakan, sevimli bir hayvandır. Dörtte üç Malemute, çeyrek kurt melezidir. Yine öyküdeki gibi Jack London yazma ve okuma çalışmalarını sürdürürken Brown ayaklarının dibinde yatar; böyle fotoğrafları vardır. Zaten öyküde anlatılan çiftlik de Jack London'ın çfitliğiyle benzerlikler taşır. Nitekim öykünün esin kaynağı, Jack London'la Charmian'ın yaptığı bir sohbettir: Jack London Brown'ı çok sevmekte, sürekli onunla oynamaktadır. Bir gün yine boğuşurlarken Charmian ona, "Ya köpeğin sahibi bir gün çıkagelseydi ne yapardın?" sorusunu sorar. Jack London'ın aklında o anda bir ampül yanar, "Aman dur. Sakın bir laf daha etme" diyerek hemen koşup

kalem-kağıda sarılır ve okuduğunuz öyküyü yazmaya başlar. Jack London eşiyle birlikte Nisan 1907'de ***Snark*** adlı teknesiyle dünya seyahatine çıkar. En az yedi yıl sürmesini planladıkları bu yolculukta Brown'ı yanlarına almamaya karar verirler. Yolculuğa başlamadan önceki kışın büyük bölümünü, hazırlıklar, vedalaşmalar ve diğer işler için çiftlikte değil, şehirde geçirirler. Brown, bu sırada ölür. Bu ölüm haberini çiftliğe döndüklerinde alırlar ve çok üzülürler. Kimse telefonla onlara Brown'ın öldüğünü bildirmeye cesaret edememiştir. Bir çiftlik işçisi, Jack London'ın çiftlikten ayrılmasının ardından ortalarda üzüntülü üzüntülü dolaşan Brown'ın karlı bir gün kaybolduğunu, birkaç gün sonra karlar eridiğinde bir ağacın yanında cesedinin bulunduğunu anlatır. Jack London yolculuk hazırlıkları sırasında Brown'ın başına gelecekleri sezmiş ve bunun onu gamlandırmış olabileceğini belirtir. Charmian, Brown'ın son yıllarında yaşadığı iki şeye, kendisini Alaska'dan getiren sahibinin vefatına ve sonrasında bulduğu yeni sahibin de kendisini terk edeceğini hissetmesine kalbinin kırılmış olabileceğini söyler. Çift, Brown'dan sonra kendilerine armağan edilen Peggy isimli köpekte teselli ararlar. Ancak Brown'ı hiç unutmaz, yıllar sonra dahi onu anarak şöyle yapardı, böyle yapardı diye aralarında konuşurlar.

AH O BENEKLİ

Jack London, 1907'de "That Spot" başlığıyla yazıp 1908 yılında ***Sunset Magazine*** dergisinde yayınlanarak kendisine 200 dolar (enflasyon hesabına göre 2021 itibariyle yaklaşık 6 bin dolar) kazandıran bu öyküyü, 1910 yılında çıkan *The Lost Face* başlıklı öykü derlemesine dahil etti.

1 Kızılderili Azman Jim ile beyaz eniştesi George Carmack, 1896 yılında Yukon Nehri'ne dökülen Klondike Nehri'nde altın bulunca tarihe "Klondike Altına Hücumu" olarak geçen süreci başlatmış oldular. Altın çıkarıp zengin olmak umuduyla on binlerce ABD'li, Kanadalı ve başka ülkelerden insanlar Kanada'nın bu uzak bölgesine aktı. Bu soğuk ve zor ulaşılan yere gitmek için en çok kullandıkları Chilcoot Yolu, deniz kıyısındaki Dyea'dan başlıyor, 1067 metre yüksekliğindeki Chilcoot Dağ Geçidi'ni tırmandıktan sonra aşağı iniyor, Crater, Long, Deep, Lindeman göllerini geçerek Bennett Gölü'ne, oradan da Tagish Gölü üzerinden Yukon Nehri'ne ulaşıyor, böylece su yoluyla Klondike'a varıyordu. Yolun en tehlikeli kısmıysa denizin hemen yakınında bir duvar gibi yükselen

ve gelenleri bu amansız yörenin ilk sınavına tabi tutan zorlu Chilkoot Dağ Geçidi idi. Nitekim kışın son derece sert olan havası ve rüzgarı nedeniyle başta Chilkoot Geçidinde olmak üzere bu sınavı geçemeyen çok sayıda insan, ya zengin olma hayallerini unutup geri dönmüş ya da hayatını kaybetmiştir. Jack London buraları iyi bilir çünkü o da öyküdeki gibi altın aramak için 1897 yılının Temmuz ayı sonunda eniştesiyle birlikte *Umatilla* adlı gemiye binip bölgeye hareket etmişti. Eniştesi Chilkoot Geçidi'ni ve bölgenin koşullarını görünce, altın hayallerine veda edip evine dönmüş, Jack London ise yola devam etmişti. Ağustos ayında omzunda yükleriyle Chilkoot'u tırmanırken hava soğumaya, ilk kar yağmaya başlamıştı bile. Ama yolundan dönmeyen Jack London nihai hedefi olan Klondike'a varmayı başardı ve orada bir kış kaldı.

2 Öyküdeki olay 1897 yılında geçiyor. Demek ki enflasyon hesabına göre köpeğe, 2021 fiyatlarıyla 3.600 dolar ödemişler.

3 Kuzeyde yetişmiş köpek cinsleri. Hepsi de kalın kürklü, güçlü, enerjik, takım çalışmasını seven köpekler. Haski, hem kızak köpekleri için kullanılan genel bir tanım, hem de bir köpek ırkı. Sibirya kökenli, orta boy (ortalama omuz yüksekliği 30-35 santim, ağırlığıysa 20-30 kilo) bir köpektir. Sibirya Kurdu da denir. Dünyanın en eski köpek ırklarından biri olan Malemute ise Alaska'nın yerli kabilelerinden Malemuteler tarafından yetiştirilen iri bir köpektir. Omuz yüksekliği 60-65 santim, ağırlığıysa 40-50 kilodur. Hudson Bay, güneyden getirilen köpeklerle Kanada'nın kuzeyindeki Hudson Körfezi civarında yaşayan yerli ırkların karışmasından doğan, güçlü, oraların koşullara dayanıp iş yapabilen melez köpekler için o bölgelerde kullanılan bir tanımdır.

4 Öldükten sonra başka bir bedende yeniden dirileceği inancı. Reenkarnasyon denince akla hemen Budizm gelir. Bu dinde insanın ruhunun her yeniden doğuşta geliştiğine inanılır. Oysa öyküdeki durum, eski Moğolların diniyle daha iyi uyuşuyor. Bu inançta da öldükten sonra yeniden dünyaya gelme vardır. Ancak kişinin dünyaya daha yüksek bir varlık olarak geleceğinin garantisi yoktur. Sağken kendine ve bedenine iyi bakan, hakkıyla yemeyi, içmeyi, eğlenmeyi ve temizlenmeyi ihmal etmeyen; ana-babasıyla, ailesiyle ve içinde yaşadığı toplumla güzel ilişkiler kuran; doğaya ve hayvanlara saygı gösteren, özellikle de suya hürmet eden kişinin, öldükten sonra yeniden dünyaya geldiğinde bir basamak yukarıda olacağına inanılır. Örneğin sıradan bir insansa bey olabilir. Ancak bunları yapmayan kişi de yeniden doğuşunda bir alttaki basamakta yer alabilir. Yani sıradan bir insan, sonraki hayatında köpek olabilir.

5 Kanada'nın Kuzeybatı Toprakları eyaletini kontrol etmek üzere 1873'te kurulan atlı polis örgütü, North-West Mounted Police. Yirmi atlı ile göreve başlayan Atlı Polis'in sayısı, Klondike'ta altına hücum yaşanacağı öngörülünce artırıldı. On binlerce maceracının aktığı bir ülkede asayişi sağlamak zor olsa da stratejik noktalara yerleşmesi ve akılcı uygulamaları sayesinde hem düzeni sağlamakta, hem de gelenlerin sağlığını gözetmekte büyük başarı kazandı ve burada kazandığı prestijle hayatına devam etti. Günümüzde Royal Canadian Mounted Police adıyla hizmetini sürdürüyor.

6 Binlerce yıldır Huçin yerli kabilesinin vatanı olan Yukon-Klondike ırmaklarının kesişim bölgesi ve çevresi, 1896 yılında Klondike'a dökülen Bonanza (Rabbit) Deresi'nde altın bulunmasının ardından çoğunlukla ABD, Kanada ve Avrupa ülkelerinden yaklaşık yüz bin maceracının akınına sahne oldu. Bu insanlar orada ormandan kestikleri ağaçlardan yaptıkları kulübelerle, Klondike'ın Yukon'a döküldüğü noktada, Dawson adlı bir kasaba yarattılar. Bu kasaba, altın hücum hareketinin merkezi haline geldi. Yukon'da, Klondike'ta balık tutup etraftaki ormanlarda avcılık yaparak sakin ve zorlu bir hayat süren Huçinlerin yaşamını altüst eden bir gelişmeydi bu. Altın bularak zengin olma hırsıyla gözü hiçbir şey görmeyen binlerce adamın hücum ettiği topraklarından sürüldüler, getirdikleri hastalıklardan öldüler, nüfuslarının yarıya düştüğünü gördüler. Kanada hükümeti geç de olsa bazı önlemler alıp onları altın madenlerinden uzakta bulunan Moosehide adlı bir bölgeye yerleştirmeseydi belki de soyları tamamen tükenecekti. Birkaç yıl içinde altına hücum ilk hızını yitirdi, gelenlerin çoğu öldü veya geri döndü. Kalanlarsa altın arama işine daha organize devam ettiler. Altın aramak ve kendilerine daha rahat bir yaşam ortamı sağlamak için ırmakların yatağını değiştirerek, dağları-tepeleri yerlerinden edip başka yerlere taşıyarak, ormanları keserek coğrafyayı altüst ettiler. Bu durum, Kanada hükümetiyle Huçin Kabile Meclisi tarafından imzalanan anlaşmayla kabilenin eski topraklarının küçük bir bölümlü olan 2.500 küsur kilometrekarelik bölgenin Huçinlere verildiği 1998'e kadar sürdü. Halen içinde yerli-beyaz bin küsur kişinin yaşadığı Dawson kasabası bu arazinin içinde bulunuyor. Huçinlerin nüfusuysa kasabanın içi ile civarında ve ülkenin başka yerlerinde yaşayan kabile üyeleriyle birlikte toplamda ancak bin civarında.

7 Altın komiserliği, altına hücum döneminin en kritik işlerinden biriydi çünkü binlerce kişiye verilen maden imtiyazlarının kaydını tutar, karşılığında alınacak kirayı tahsil eder, zengin

olmak için her şeyi göze almış insanlarla dolu o karmakarışık ortamda işlerin düzgün yürümesine uğraşırdı. Yukon bölgesi, 1898 yılında, yani Klondike altına hücumunun en civcivli döneminde Kanada'nın Kuzeybatı Toprakları eyaletinden ayrılıp kendi başına eyalet yapıldı. Eyaletin ilk valiliğine de bölgeyi iyi tanıyan William Ogilvie atandı. Sayısı onu geçmeyen ekibiyle birlikte Dawson'da bulunan ofisinde görev yapan Ogilvie, hem altın madenlerinin komiserliğini yürüttü, hem de eyaletin diğer yönetsel işlerine baktı.

8 Mucit, tüccar ve müzik yapımcısı E. S. Wells tarafından 1872 yılında keşfedilip piyasaya sürüldüğü andan itibaren büyük başarı kazanan fare zehri. Bir görüşe göre başarısının asıl nedeni, Wells'in karısının koyduğu ve "gazabınız fareler üstüne olsun" diye çevrilebilecek ismiydi. Zehirin bir başka ilginç yanı, reklamlarında işleri elinden alındığı için üzülerek somurtan kedi ve köpek resimlerine yer vermesiydi. Zehir için bir de marş bestelemişler ki evlere şenlik. Şöyle çevrilebilir:
"Bırakın köpeklerinizi,
Kedilerinizi kapatın bir yere.
Bu ilaçla gazabınızı,
Kendiniz gösterin farelere."
Jack London gibi bir zihnin, kendisini böylesine renkli bir şekilde sunan bu zehire öyküsünde yer verirken hayli eğlendiği tahmin edilebilir.

BATARD

"Diable-A Dog (Şeytan Adlı Köpek)" başlığıyla, 1902 yılının Şubat ayında yazdığı bu öykü *Cosmopolitan* dergisinin 1902 Haziran sayısında yayınlanarak Jack London'a 141 dolar (enflasyon hesabına göre 2021'in yaklaşık 4.500 doları) kazandırdı. Öyküyü 1904 yılında çıkardığı *The Faith of Men* (1904) öykü derlemesine dahil eden London, başlığını da değiştirip "Batard" koydu.

1 Fransızların Türkçeyi "geliyoğ, gidiyoğ" şeklinde konuştukları bilinir. Benzer şekilde İngilizceyi de kendilerine özgü bir aksanla konuşurlar. Bu öyküdeki Esmer Leclere ("Lökleer" şeklinde okunur) de ağır Fransızca aksanlı, kaba bir taşra İngilizcesi konuşuyor. Ben onu Türkçe konuştururken bu özelliklerin hepsini ver(e)medim çünkü öykünün gidişi içinde özel bir önemi olmamasına rağmen cümlelerin akışını aksatıp okuma zevkini bozacaktı.
Cümlede geçen ticaret karakolu, Kanada'da yerlilerle kürk ticareti yapmak üzere Hudson Bay Company adlı şirketin açtığı korunaklı mağazadır, bir tür kale-dükkandır. Bugün-

kü Kanada sınırları içinde yer alan Hudson Körfezi ve ona su getiren nehirlerin havzasını da içeren çok geniş bir alanda yerlilerle kürk ticareti yapmak üzere İngiltere kralından aldığı imtiyazla faaliyete geçen şirket, sonradan alanını daha da genişletti. Kurduğu korunaklı dükkanlara, yani bir tür ticaret karakollarına (bu dükkanlara "post" adını veriyorlardı) avladığı kürkleri getiren yerlilere, bunun karşılığında bıçak, battaniye, çaydanlık, iğne gibi mamul mallar satardı. Mağazalar genellikle bulunduğu bölgenin merkezi haline gelir, müdürü civarın en nüfuzlu adamlarından biri olur, tezgâhtarıysa herkes tarafından tanınırdı.

2 Belirtilen coğrafya ABD'nin Alaska eyaletinin batı ucundaki Bering Boğazı kıyısından Kanada'nın Yukon, Kuzeybatı Toprakları ve Alberta eyaletlerine uzanan yaklaşık üç bin kilometrelik bir mesafeyi ifade ediyor.

3 İsme dikkat: Yargıç Linç anlamına geliyor ve izleyeceği adalet hakkında fikir veriyor. Nitekim "linç" kelimesi, bölgesinin önde gelen vatandaşlarından biri olan ABD'li Charles Lynch'in (1736-1796) isminden gelmiş. Etrafındakilerle birlikte ayaküstü bir mahkeme oluşturup kendini de bu mahkemenin yargıcı ilan eden Lynch, Amerikan Devrimi sırasında İngiltere taraftarlarını yargılarmış. Mahkeme kısacık bir yargılamadan sonra hızla kararını verir, infazını da hemen orada, kırbaçla veya ağacın dalından sarkıtılan bir iple yerine getirirmiş. Elinizdeki metnin yazıldığı tarihten yüz küsur yıl önce faaliyet gösteren bu ünlü yargıç, benzer özelliklerle öyküye taşıdığına göre, belli bir "adalet" sağlama tarzına ismini vermekten başka toplumsal belleğe de kazınmış bir şahsiyet olmalı.

4 Son derece hafif ve gerçekten de iki kişi tarafından taşınabilecek yerli kanosudur bu. Günümüzde Kanada ve Alaska ismini almış topraklar dahil olmak üzere Kuzey Amerika'daki çok sayıda ırmak ve derelerle birbirine bağlanmış göllerden oluşan bir ağ içinde yaşayan yerliler, binlerce yıl boyunca bu sade, hafif ve işlevsel tekneleri kullandı. Kanonun iskeleti genel olarak hafif ve dayanıklı sedir ağacından yapılırdı. Bu iskelet, huş ağacının esnek, güçlü ve su geçirmez kabuklarıyla kaplanırdı. Saatte 8-10 mil hıza ulaşabilen kanolar, sadece iki kişiyi taşıyacak biçimde yapılabildiği gibi on iki kişi veya üç ton yük de kaldıracak şekilde de inşa edilebilirdi.

5 Okuduğunuz öykü Jack London'ın yazarlık kariyerinde çok önemlidir çünkü onu ABD ve dünya okuruna tanıtan *Vahşetin Çağrısı* başlıklı kitabının yazılmasını sağlamıştır. Jack London, bu öyküyü yazdıktan bir yıl sonra, 1903 yılında, "Batard" gibi birkaç bin sözcüğü aşmayacak uzunlukta baş-

ka bir köpek öyküsü daha yazmak ister ve Alaska'da geçirdiği günlerde tanıdığı Jack adlı köpekten esinlenerek kurgusunu oluşturmaya girişir. Ancak kendi anlatımına göre öykü kendini yazdırmaya başlayarak giderek gelişir ve sonunda otuz küsur bin kelimelik *Vahşetin Çağrısı* ortaya çıkar.

Jack London'ın köpeklere ilgisi, dünya klasikleri içinde yer etmiş *Vahşetin Çağrısı*, *Beyaz Diş* gibi romanlarından ibaret kalmadı. Çocukluğu çiftliklerde geçen Jack London neredeyse köpeklerle büyümüş, çiftlikten ayrıldıktan sonra bağı zayıflasa da onlara olan ilgisini asla yitirmemişti. Yazarlık yaşamı boyunca çeşitli vesilelerle onlara ilişkin gözlemlerini zenginleştirdi ve öykülerine yansıttı. Elinizdeki kitapta yazarın farklı yıllarda yazdığı üç köpek öyküsü bir araya getiriliyor. "Kahverengi Kurt" (1906), "Ah O Benekli" (1907) ve "Batard" (1902) öyküleri insana yalnızca sadakatiyle değil, cesareti, dirayeti, zorbalığı, kibri, hıncıyla eşlik eden üç ayrı köpeği işleyerek insanın hayvanlarla kader ve duygu ortaklığını çarpıcı biçimde sergiliyor.

JACK LONDON (1876-1916): Asıl adı John Griffith Chaney olan Jack London, San Francisco'da doğdu. Çocukluğunu anne ve baba sevgisinden mahrum geçirdi. Babası tarafından terk edildikten sonra, California'daki Oakland'da, annesinin ve London soyadını aldığı üvey babasının yanında yetişti. On dört yaşında okulu bırakarak serüven dolu bir hayata başladı. On dokuz yaşına geldiğinde, dört yıllık ortaöğrenimini bir yılda tamamlayarak California Üniversitesi'ne girdi. Ancak öğrenimini yine yarım bıraktı. İlk kitabı *Son of the Wolf* (1900; Kurdun Oğlu) geniş bir okur kitlesine ulaştı. Ona kalıcı bir ün sağlayan yapıtı ise *The Call of the Wild* (1903; Vahşetin Çağrısı) oldu. Diğer önemli yapıtları arasında *White Fang* (1906; Beyaz Diş) ve *Iron Heel* (1907; Demir Ökçe) sayılabilir. En kalıcı yapıtlarından biri olarak kabul edilen *Martin Eden*'ın (1909) yanı sıra iki otobiyografik romanı daha vardır: *The Road* (1907; Yol) ve *John Barleycorn* (1913). Kitapları yabancı dillere en çok çevrilmiş Amerikalı yazarlardan biri olan London, 1916'da ardında çok sayıda eser bırakarak hayata gözlerini yumdu.

THG
0177701
TVC

9 786254 291081

E SERLERİ - 12
18 00 TL